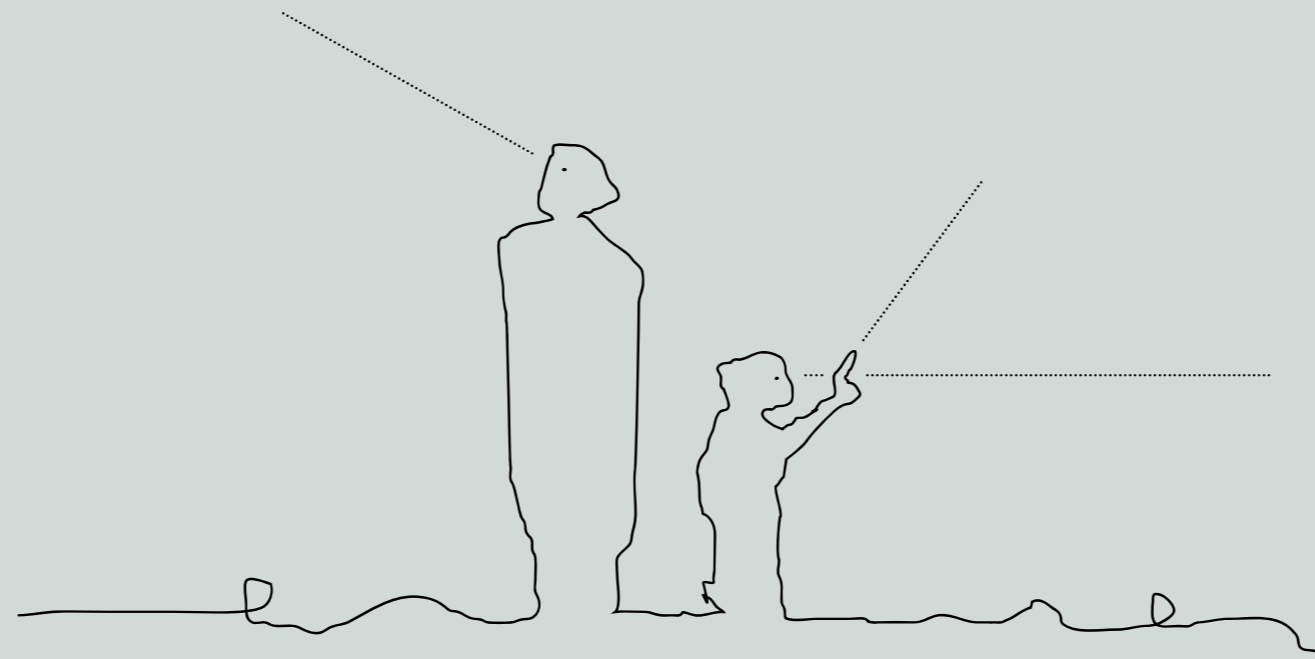

SOCIAL KONSEKVENSPANALYS OCH BARNKONSEKVENSPANALYS

FÖR LUNAKVARTERET, SÖDERTÄLJE

JENNY ANDREASSON
Arkitekt/Planarkitekt
jeana@arkitema.com

ELLEN STENBERG
Planarkitekt
este@arkitema.com

ANNA JOGEFALK
Landskapsarkitekt
aajk@arkitema.com

**Denna rapport är gjort av: Anna Jogefalk, Ellen Stenberg och Jenny Andreasson
på Arkitema under vintern 2025/2026
Granskad av: Jenny Andreasson
På uppdrag av: Telge fastigheter AB. Projektledare Alexandra Mohlin, Telge fastigheter**

Innehållsförteckning

INLEDNING

s. 4

Syfte

Social hållbarhet

Barnperspektivet

Styrdokument

Metod

Analysens ramverk

NULÄGESANALYS

s. 10

Sammanhållen stad

Vardagsliv

Identitet

Hälsa och säkerhet

Rekommendationer från nulägesanalysen

KONSEKVENSPANALYS

s. 15

Skissförslaget

Sammanhållen stad

Vardagsliv

Identitet

Hälsa och säkerhet

Sammanfattning av konsekvensanalysen

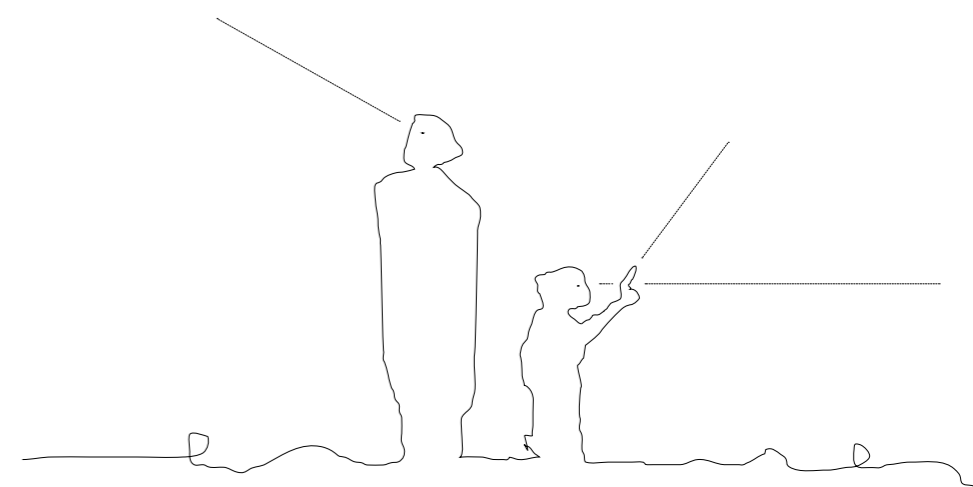
Rekommendationer för fortsatt arbete

REFERENSER

s. 24

BILAGOR

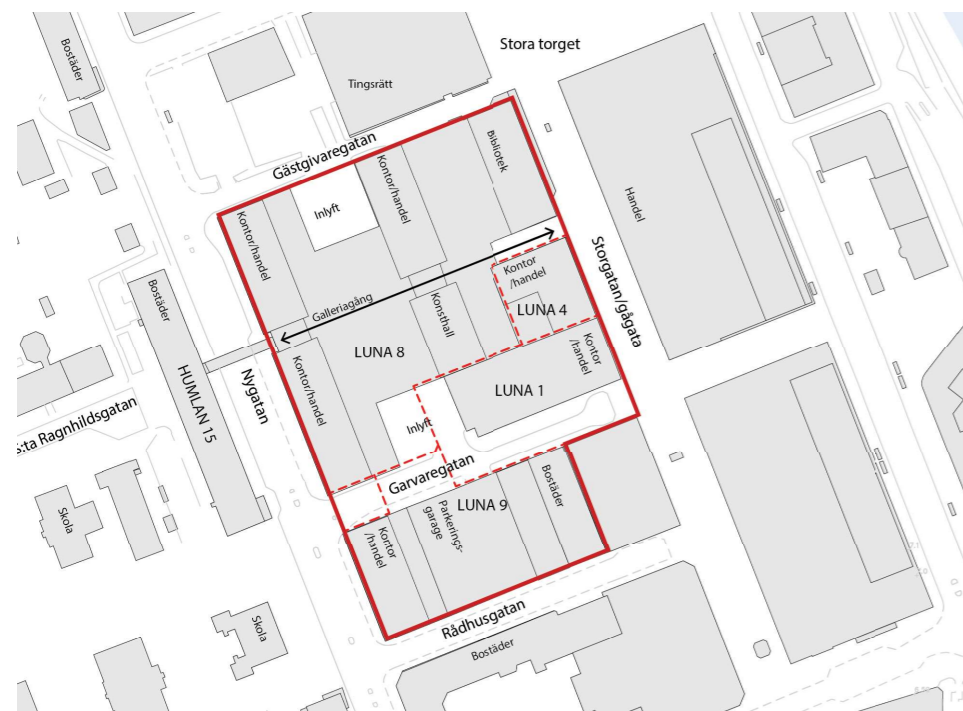
s. 25

Inledning

Södertälje stadskärna står inför en omfattande omdaning av Lunakvarteret. Efter att fuktskador upptäcktes i fasaderna år 2019 har verksamheter successivt lämnat fastigheten Luna 8, som för närvarande till stor del står tom. Fastighetsägaren Telge Fastigheter AB avser att utveckla Luna 8 (se figur 1) tillsammans med de angränsande fastigheterna Luna 1, 4 och 9 med målet att skapa en levande och integrerad del av stadskärnan. En ny detaljplan för Lunakvarteret är under framtagande och väntas gå ut på samråd under andra kvartalet 2026. Planförslaget baseras på en arkitektävling som hölls våren 2023, initierad av Södertälje kommun och Telge Fastigheter i samarbete med Sveriges Arkitekter, med syftet att stärka integrationen mellan området och stadskärnan. Vinnarförslaget, "Himlen är vårt tak" av C.F. Møller, utsågs i mars 2024.

Denna sociala konsekvensanalys (SKA) är en vidarebearbetning av barnkonsekvensanalysen (BKA) som Arkitema tog fram för Lunakvarteret 2023. SKA:n är ett underlag till detaljplanearbetet. Resultaten från analyserna presenteras gemensamt i detta dokument, där konsekvensanalysen är baserad på skissförslaget över kvarteret som har sin grund i "Himlen är vårt tak".

Figur 1. Lunakvarterets fastigheter och funktioner. Planområdet är inramat i röd linje. Källa: Arkitema

SYFTE

Syftet med denna social- och barnkonsekvensanalys är att belysa och bedöma de effekter som den nya utformningen av kvarteret Luna kan medföra i samband med den planerade ombyggnaden. Analysen är ett underlag till detaljplanen. Särskilt fokus ligger på social hållbarhet och hur barn och unga påverkas av de föreslagna fysiska förändringarna.

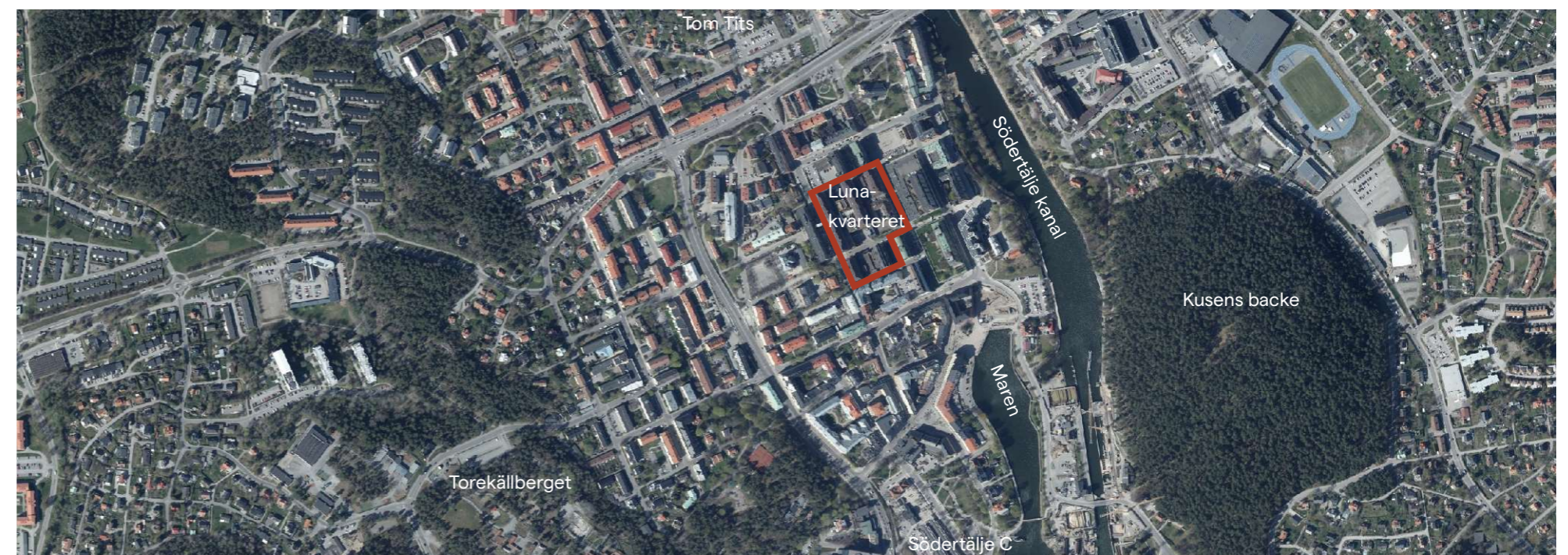
Genom att kartlägga konsekvenserna ur dessa perspektiv bidrar analysen till att skapa en trygg, inkluderande och levande stadsmiljö. Resultaten används av Södertälje kommun och Telge Fastigheter AB för att utveckla en miljö som främjar god livskvalitet för framtidens invånare, med särskild hänsyn till barn och ungdomar.

SOCIAL HÅLLBARHET

Social hållbarhet är en grundpelare i hållbar utveckling och handlar om att skapa inkluderande, rättvisa och trygga samhällen för både nuvarande och framtida generationer. Det innebär att alla, oavsett bakgrund eller förutsättningar, ska ha lika möjligheter att leva, röra sig och utvecklas i den byggda miljön.

Genom att involvera invånare, särskilt sårbara grupper, i planeringen skapas miljöer där olika behov respekteras och trygghet och gemenskap stärks. För Lunakvarteret används sociala aspekter för att bedöma hur planförslaget påverkar invånarna, med fokus på att främja positiva värden som trygghet och gemenskap.

En social konsekvensanalys är ett verktyg som identifierar sociala effekter av planerade förändringar och föreslår åtgärder för att skapa inkluderande och hållbara miljöer.

Figur 2. Lunakvarterets läge i Södertälje inramat i rött. Källa: Lantmäteriet och Arkitema

BARNPERSPEKTIVET

Sedan den 1 januari 2020 gäller FN:s barnkonvention som lag i Sverige. Konventionen säkerställer barns och ungdomars (0–18 år) rättigheter, däribland skydd mot diskriminering, rätt till liv och utveckling samt möjligheten att bli hörda i frågor som rör dem (Regeringskansliet, 2020; Barnombudsmannen, 2020). Som ett direkt led i att efterleva detta lagkrav utgör barnkonsekvensanalysen tillsammans med SKA en del av en integrerad metod i utvecklingen av Lunakvarteren. Genom BKA kartläggs barns och ungas behov, uppfattningar och rörelsemönster för att säkerställa att deras specifika intressen beaktas genom hela samhällsbyggnadsprocessen. I den fysiska planeringen bidrar en väl genomförd analys till att skapa trygga och tillgängliga stadsmiljöer där barn ges förutsättningar att röra sig fritt, leka och umgås socialt.

För att uppnå en holistisk bild integreras barnperspektivet i alla delar av processen, från nulägesanalys och identifiering av sociala utmaningar

till den slutgiltiga konsekvensbedömningen. Analysen omfattar här två kompletterande dimensioner: de vuxnas professionella bedömning av vad som är bäst för barnet, definierat som barnperspektivet, samt barnens egna unika erfarenheter och åsikter, kallat barnens perspektiv. För att tillvarata det sistnämnda har särskilda dialoger genomförts med både barn, unga och pedagoger, där deras synpunkter har getts en direkt röst i planeringsarbetet.

Om det i analysen framkommer att barnets bästa inte kan tillgodoses fullt ut i planförslaget, ligger det i metodens syfte att föreslå konkreta, kompletterande åtgärder. Genom att på detta sätt stärka barnens inflytande i planeringsprocessen skapas inte bara en bättre miljö för den yngre generationen, utan det läggs även en grund för ett mer hållbart och inkluderande samhälle för alla medborgare.

Barnperspektivet* = När vuxna ser barnet, strävar efter att förstå det och vidtar åtgärder som de bedömer vara till barnets bästa. Barnperspektivet kan innehålla barnets perspektiv men behöver inte göra det.

Barnens perspektiv* = Speglar en utsaga från ett barn. För att kunna uttala sig om barnets perspektiv krävs att barnet själv har fått säga sin mening.

Styrdokument

Utvecklingen av Lunakvarteret styrs av flera strategiska styrdokument som säkerställer att projektet stödjer kommunens långsiktiga mål och internationella åtaganden. Detta avsnitt ger en översikt över de viktigaste dokumenten med särskilt fokus på social hållbarhet och barnperspektiv. Underlaget bygger främst på kommunala planer och globala ramverk. Denna SKA och BKA utgör en länk mellan övergripande politiska mål och den praktiska planeringen av den fysiska miljön.

ÖVERSIKTSPLANEN OCH SÖDERTÄLJE KOMMUNS MÅL

Utvecklingen styrs idag av översiktsplanen "Framtid Södertälje 2013–2030", som prioriterar förtätning och komplettering av befintliga bebyggelseområden som en central strategi. Södertälje stadskärna är utpekad som ett av fem prioriterade områden för att stärka näringsliv, utbildning och tillgänglighet.

Parallellt pågår arbetet med den nya översiktsplanen "Framtid Södertälje - Översiktsplan 2050" (2025), som för närvarande är under granskning. Denna plan förväntas tydligare ange hur stadskärnan ska utvecklas för att möta framtida behov. Viktiga mötesplatser och kommersiella stråk såsom Stora torget och Storgatan ska stärkas och förlängas, bland annat genom utveckling av tvärgator och Lunakvarteren, som planeras omvandlas till ett levande stadskvarter med bostäder, handel, kultur och nya gaturum.

Gemensamt för både gällande och kommande planer är ambitionen att skapa en attraktiv stadskärna med blandad bebyggelse och en väl tillgänglig grönstruktur. Den fysiska miljön ska främja social sammanhållning med välutvecklade stråk för gång-, cykel- och kollektivtrafik samt trygga och inbjudande mötesplatser. Vid all nyplanering ska barnperspektivet beaktas, med särskilt fokus på trygghet, tillgänglighet och barnens utveckling.

FN:S BARNKONVENTION

Att göra en BKA är ett led i att säkerställa att FN:s barnkonvention, som är lag i Sverige sedan 2020, följs. Av konventionens 54 artiklar kan sju av artiklarna ses som särskilt relevanta för en barnkonsekvensanalys. Det är artikel 2, 3, 6, 12, 23, 27, 31 och dessa har varit utgångspunkten i arbetet med BKA:n.

GLOBALA MÅLEN

Tillsammans med FN:s barnkonvention finns även FN:s 17 globala mål (Agenda 2030) som är en universell agenda och inrymmer globala mål för en hållbar utveckling. I begreppet hållbar utveckling integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och ekologisk. Dessa mål är övergripande i arbetet med SKA:n och BKA:n och skapar de en god grund för att planera framtidens samhälle mer hållbart och säkerställer en god miljö.

Figur 3. Södertäljes nuvarande översiktsplan samt den nya översiktsplanen som är under granskning

SÖDERTÄLJE KOMMUNS BARNCHECKLISTA

Södertälje kommun har en barnchecklista som är framtagen utifrån FN:s barnkonvention och är ett sätt att följa upp arbetet med barnkonsekvensanalysen genom processen. Syftet med den är att agera som underlag i planprocessen. Barnchecklistan fylls i under arbetets gång och utgör en bilaga till detaljplanen.

ÖVRIG FORSKNING

Det finns användbar forskning inom barnkonsekvensanalyser och barnens inverkan och plats i samhällsplaneringen. Maria Nordström är barnmiljöforskare på Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp. Maria har på uppdrag av Boverket skrivit rapporten "Barnkonsekvensanalyser i stadsplaneringen" (2020). Rapporten har varit ett stöd vid valet av frågeställningar till barnen.

Figur 4. FN:s 17 globala mål.

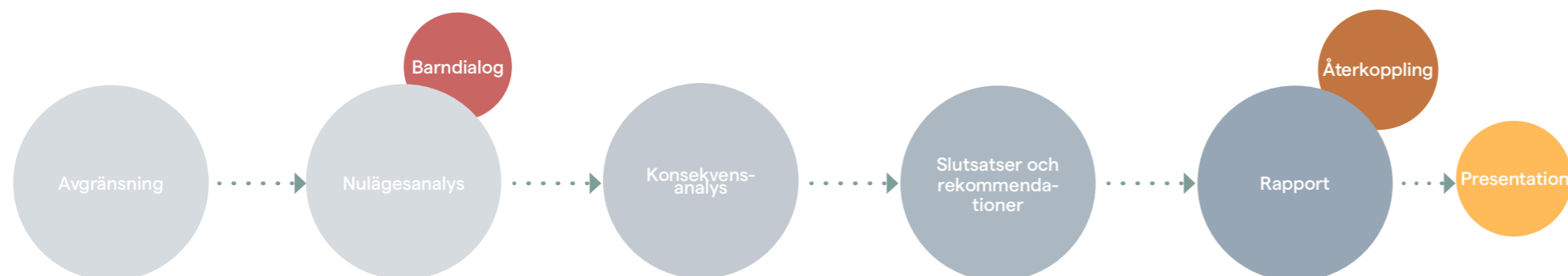
Metod

Arbetet med denna sociala konsekvensanalys (SKA) och barnkonsekvensanalys (BKA) har genomförts i nära samarbete med beställare och kommunen för att säkerställa relevans och tydliga avgränsningar. Metoden följer fem övergripande steg, illustrerade i figur 5 nedan.

Nulägesanalysen bygger på en inventering av förutsättningar och omfattar dialoger med både barn och vuxna. Både nulägesanalysen och den efterföljande konsekvensbedömningen baseras på fyra sociala aspekter som beskrivs på nästa sida. Därefter sammanställs resultat och rekommendationer, och arbetet avslutas med rapportering och återkoppling till deltagarna.

Under hösten och vintern 2022/2023 genomfördes barnkonsekvensanalysens nulägesanalys, där fokus låg på att fånga barnens perspektiv och erfarenheter. Därefter, i slutet av 2025 och början av 2026, genomfördes sociala konsekvensanalysen tillsammans med en konsekvensbedömning av skissförslaget för utvecklingen av Lunakvarteret. I denna SKA sammanställs de båda underlagens analyser till en samlad bedömning och utgör ett underlag för det fortsatta detaljplanearbetet.

Resultatet möjliggör för Södertälje kommun och Telge Fastigheter AB att utforma en fysisk miljö som främjar hög livskvalitet för framtidens invånare, med särskilt fokus på barn och ungdomar. Projektet vilar på en stark tro på att en välplanerad miljö för barn skapar en stabil grund för hela stadsdelen och samhället i stort. Syftet är att förbättra livsmiljöerna i Lunakvarteret och bidra till en långsiktigt hållbar stad.

Figur 5. Arkitemas process och metod i denna BKA/SKA.

PLATSBESÖK

Under projektets gång besöktes platsen under olika veckodagar och tidpunkter för att observera och se hur och om platsen användes under olika tillfällen. Dessa observationer är sammanställda och ihopvävda i nulägesanalysen.

SWOT

SWOT-analysen har använts som metod vid dialog med både barn och vuxna. Syftet med att använda en SWOT-analys i detta arbete är att identifiera vilka faktorer som påverkar Lunakvarteret utifrån fyra analysområden, styrkor, svagheter, möjligheter och hot.

DIALOGER

För att bredda barnperspektivet har vuxna som känner till platsen väl och på olika sätt möter barn i sin yrkesroll intervjuats. De intervjuade är anställda på konsthallen, stadsbiblioteket och fältarbetare i Södertälje som alla är verksamma i Lunagallerian. Intervjuerna fokuserade på hur barn ser på, rör sig och använder sig av verksamheterna inom Lunakvarteret.

GÅTUR

Gåturen är en beprövad kvalitativ metod som innebär att man samlar en grupp av personer till en gemensam promenad i den fysiska miljö som ska utvärderas och analyseras. Gruppen stannar vid ett antal i förväg utvalda punkter och får svara på frågor om vad och hur de ser på och upplever platsen.

Gåturen genomfördes 2022-11-25 med en gymnasieklass. Som underlag till gåturen användes SWOT-metodens fyra begrepp som modifierades till barnens vokabulär och frågorna anpassades till barnens ålder. Frågorna formulerades för att vara öppna och ge en sådan heltäckande och bred bild av platsen som möjligt.

ENKÄT

För att kartlägga vilka barn som rör sig i Lunakvarteret skickades en enkät ut till alla kommunala grund- och gymnasieskolor i Södertälje. Syftet med kartläggningen var att få en bredare bild av barns användning av platsen och ta reda på vilka barn i vilka åldrar som rör sig där. I enkäten kunde barnen svara på om de använder platsen idag, samt fylla i ålder och kön. De kunde också svara på vad de gör i Lunakvarteret om de är där, samt vilka de är där tillsammans med. Vidare är syftet med kartläggningen att kunna ta ställning till vilka barngrupper som behöver involveras i det fortsatta arbetet med Lunakvarteren.

AVGRÄNSNING

Denna analys är geografiskt begränsad till Lunakvarteret och dess närmaste omgivning i Södertälje stadskärna. Stadens och regionens påverkan inkluderas endast i den mån de direkt påverkar människors möjligheter till rörlighet och social inkludering inom kvarteret.

Analysen fokuserar på sociala aspekter relaterade till fyra centrala teman: Sammanhållen stad, Vardagsliv, Identitet samt Hälsa och säkerhet. Dessa valda teman speglar de mest relevanta dimensionerna för social hållbarhet och barnperspektiv i projektet.

Avgränsningar i analysen innebär att ekonomiska, tekniska och miljömässiga aspekter inte behandlas i detalj. Kvantitativa data ligger utanför ramen, och metodologin bygger i huvudsak på kvalitativa insatser såsom platsbesök, dialoger med barn, unga och yrkesverksamma samt litteraturstudier.

Analysens ramverk

För att konkretisera det sociala och barnrättsliga perspektivet grundar sig analysen på fyra centrala aspekter som belyser viktiga dimensioner av social hållbarhet och barnperspektiv i projektet. Dessa aspekter utgör en övergripande ram för att bedöma hur fysisk planering påverkar människors vardagsliv och välbefinnande, med särskilt fokus på barn och utsatta grupper. De fungerar som tematiska områden som genomsyrar och strukturerar hela rapportens analys och slutsatser.

SAMMANHÅLLEN STAD

En socialt hållbar stad kännetecknas av att barriärer, både fysiska och sociala, bryts och att stadsdelar och funktioner knyts samman genom rörelsemönster, stråk och kopplingar. En sammanhållen stad främjar mångfald, integration och tillit mellan olika grupper och motverkar segregation. För barn är det särskilt viktigt att närmiljön utformas med trafiksäkra stråk och trygga kollektivtrafikförbindelser som gör att de kan röra sig fritt och tryggt inom staden, oavsett ålder. Variationen i bostadsformer och användning bidrar också till en jämnare social blandning och stärker den sociala sammanhållningen.

VARDAGSLIV

Vardagslivet i en stadsdel handlar om hur människor möts och samspekar i de offentliga rummen i sin närmiljö. Dessa möten, både planerade och spontana, är avgörande för social hållbarhet genom att skapa tillit, delaktighet och social integration. Särskilt för barn är leken en viktig plats för social samvaro och lärande. Det är därför viktigt att offentliga platser för möten, kultur och undervisning är trygga, inbjudande och tillgängliga för alla, oavsett familjens ekonomiska resurser eller om barnen har vuxensällskap.

Den fysiska miljön i vardagen måste också utformas för att underlätta människors praktiska behov, som att ta sig till skola, arbete, handel och fritidsaktiviteter. Särskilt barn och äldre är ofta beroende av närområdet och måste kunna röra sig säkert till fots eller med cykel. Säkerhet i trafiken och närhet till service är därför avgörande för ett fungerande

vardagsliv. Genom flexibel och inkluderande planering kan miljön anpassas för människor i olika livssituationer och behov, så att alla känner sig välkomna, inkluderade och kan delta på lika villkor. På så sätt bidrar stadsdelen till att minska skillnader som kan uppstå på grund av ekonomiska förutsättningar och familjesituationer.

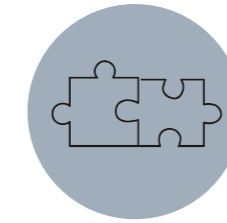
IDENTITET

En stark identitet och anknytning till platsen är central för trivsel och social hållbarhet. Identitet präglas av områdets karaktär, arkitektur, historia, innehåll och den mening som invånarna tillskriver sina livsmiljöer. För barn är det extra viktigt att känna igen sig och förstå sin lokala historia, vilket stärker deras känsla av tillhörighet och trygghet. Planeringsprocessen bör därför både värna om bevarandet av historiska värden och samtidigt skapa utrymme för nya berättelser och förutsättningar som speglar ett mångfacetterat samhälle.

HÄLSA OCH SÄKERHET

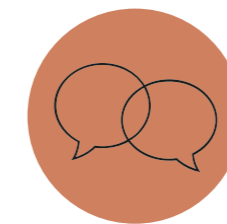
Välbefinnande påverkas starkt av faktorer som trygghet och miljöns kvalitet. Objektiv trygghet inkluderar trafiksäkerhet, god belysning och skydd mot buller och luftföroreningar. Lika viktigt är den subjektiva tryggheten, alltså hur människor själva upplever säkerheten i offentliga miljöer. Genom att skapa gröna områden, ge tillgång till dagsljus och anlägga stimulerande utemiljöer kan vi främja både fysisk och psykisk hälsa. Attraktiva miljöer bidrar dessutom till social samvaro och ökad trygghet genom närvaro av människor, så kallade ögon på gatan. Förslaget för Lunakvarteret ska därför skapa goda förutsättningar för en hälsosam och säker miljö som är tillgänglig och trygg för människor i alla åldrar.

Aspekterna ovan används för att analysera platsen idag samt skissförslaget för utvecklingen av Lunakvarteren och hur det bidrar till en socialt hållbar stadsmiljö med särskilt fokus på barnets bästa, trygghet, rättvisa och inkluderande av olika samhällsgrupper.

SAMMANHÅLLEN STAD

Bryta barriärer. Samband/kopplingar, rörelsemönster.

VARDAGSLIV

Tillgång till service och skola, samt betydelsen av social interaktion och mötesplatser.

IDENTITET

Platsens karaktär, arkitektur, historia och invånarnas känsla av förankring samt orienterbarhet.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Faktorer som påverkar välbefinnande såsom trygghet, trafik, luft, belysning och tillgång till grönska.

Figur 6. Tematiska områden.

NULÄGESANALYS

Sammanhållen stad

År 2024 hade Södertälje kommun ca 103 000 invånare, varav omkring 21 % är barn (0-18 år). Södertälje har en hög andel invånare som är utrikesfödda, vilket gör Södertälje till en av Sveriges mest mångkulturella kommuner. Denna mångfald innebär stora möjligheter, men ställer samtidigt höga krav på inkluderande samhällsplanering. Medelinkomsten uppgår till cirka 342 000 kronor per år, med en skillnad mellan könen till männens fördel.

Södertälje präglas av en betydande socioekonomisk segregation, där tre områden klassas som "särskilt utsatta" enligt Polismyndigheten, dessa är Ronna, Geneta och Hovsjö. Socioekonomiska skillnader utgör utmaningar för integration och sammanhållning. I en sådan kontext blir kollektivtrafiken en förutsättning för att främja rörlighet och kontakt mellan stadsdelar.

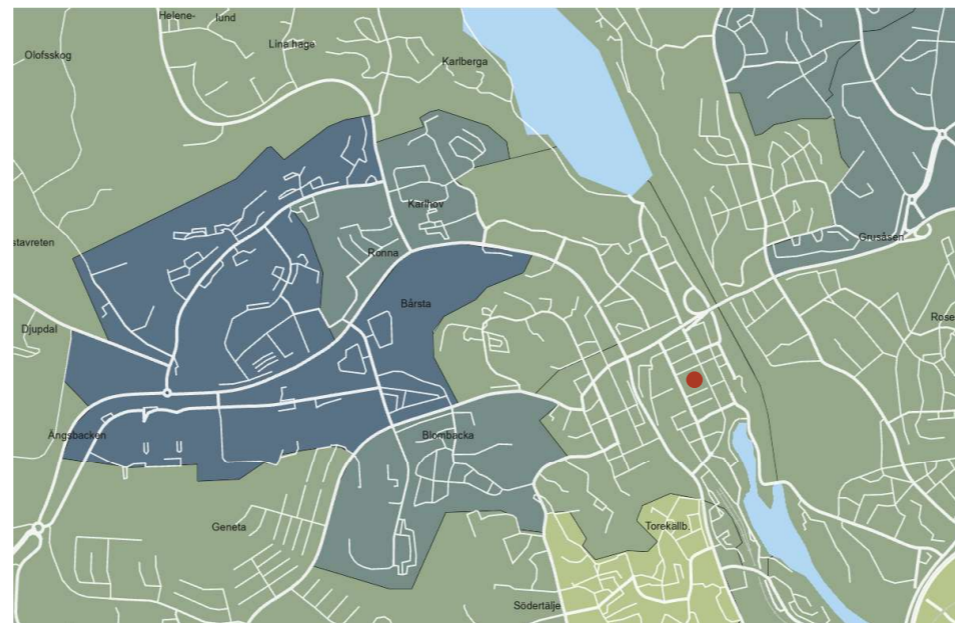
Trots dessa utmaningar beskriver fältarbetare och bibliotekarier stadskärnan som ett "neutralt nav" och som en inkluderande mötesplats där barn från olika delar av kommunen kan mötas på lika villkor.

Utöver de socioekonomiska barriärerna finns också fysiska hinder som påverkar rörligheten i stadskärnan. Södertäljes centrum ligger i en dalgång intill Södertälje kanal och omges av skogsklädda höjdryggar med höjdskillnader på upp till 20 meter. Denna topografi, tillsammans med trafikbarriärer och vattenområdet Maren i öster, försvårar tillgängligheten, särskilt för barn, småbarnsfamiljer och personer med funktionsnedsättning.

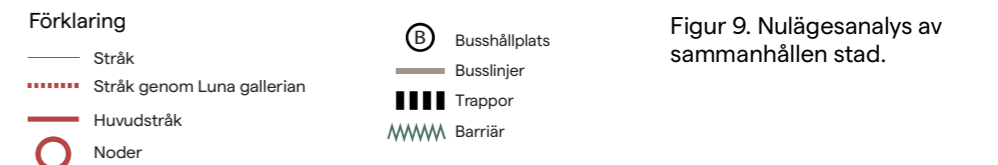
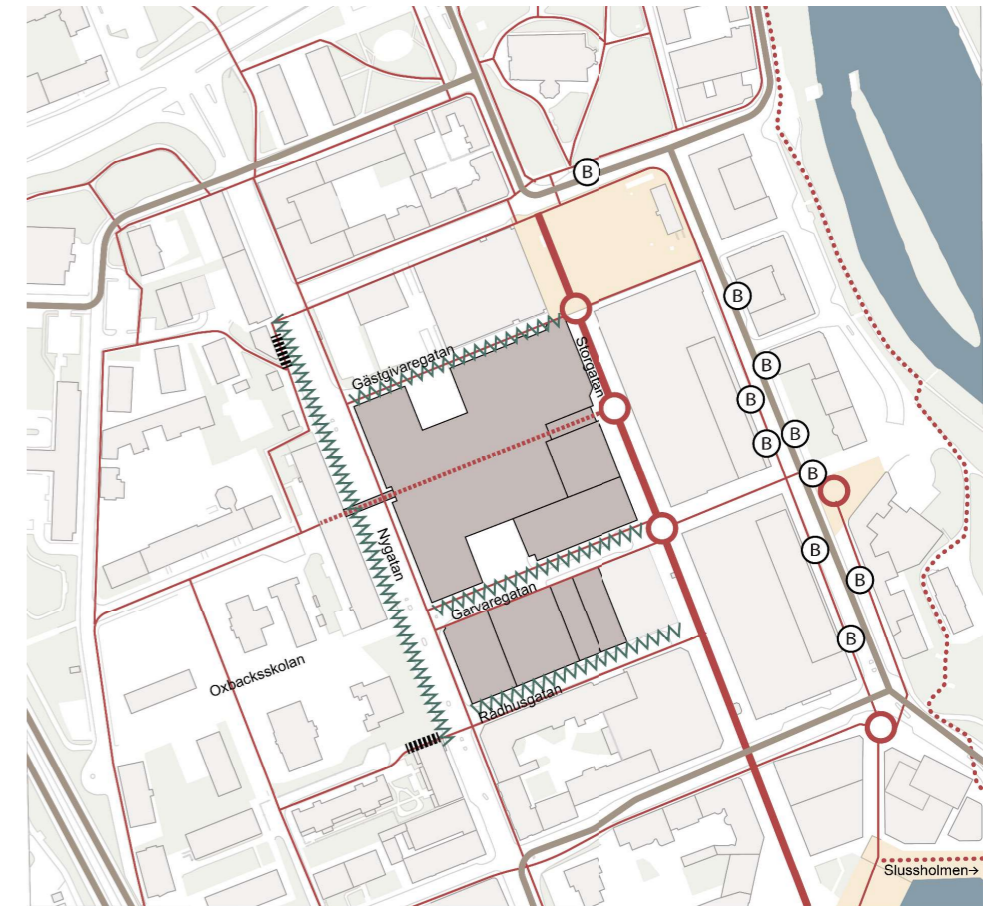
Lunakvarterets har stora höjdskillnader och branta lutningar på omkring 7 % längs Gästgivargatan och Garvaregatan. Tillsammans med anslutande trappor västerut, medför detta brister i tillgängligheten i området, vilket framför allt påverkar barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Exempelvis utgör trapporna mellan Nygatan och Oxbacksskolan ett fysiskt hinder, och många väljer istället att använda Lunagallerians invändiga rulltrappor och hissar samt befintlig gångbro mellan S:ta Ragnildsgatan och Lunagallerian, vilka möjliggör förflyttning mellan nivåerna i området. Dessa inomhusförbindelser är dock begränsade i sin tillgänglighet då de endast är öppna under gallerians öppettider.

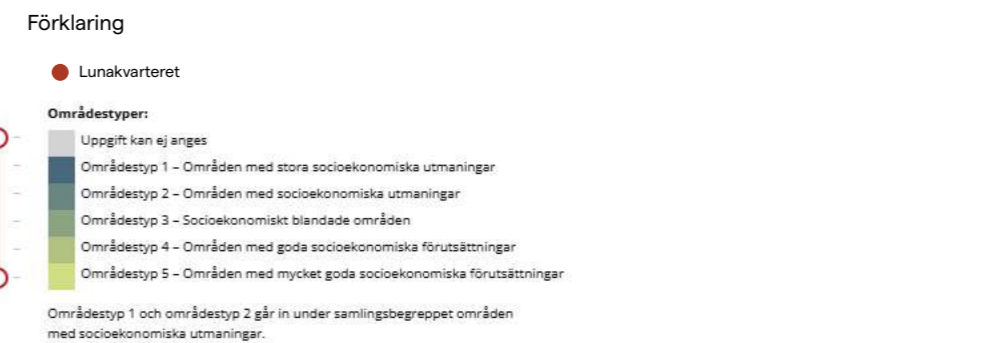
Bild 1. Nygatan med gångbro som sammanlänkar Lunagallerian och S:ta Ragnildsgatan. Källa: Södertälje kommun

Figur 8. Områden i Södertälje utifrån socioekonomiska förutsättningar. Källa: Boverket

Figur 9. Nulägesanalys av sammanhållen stad.

Vardagsliv

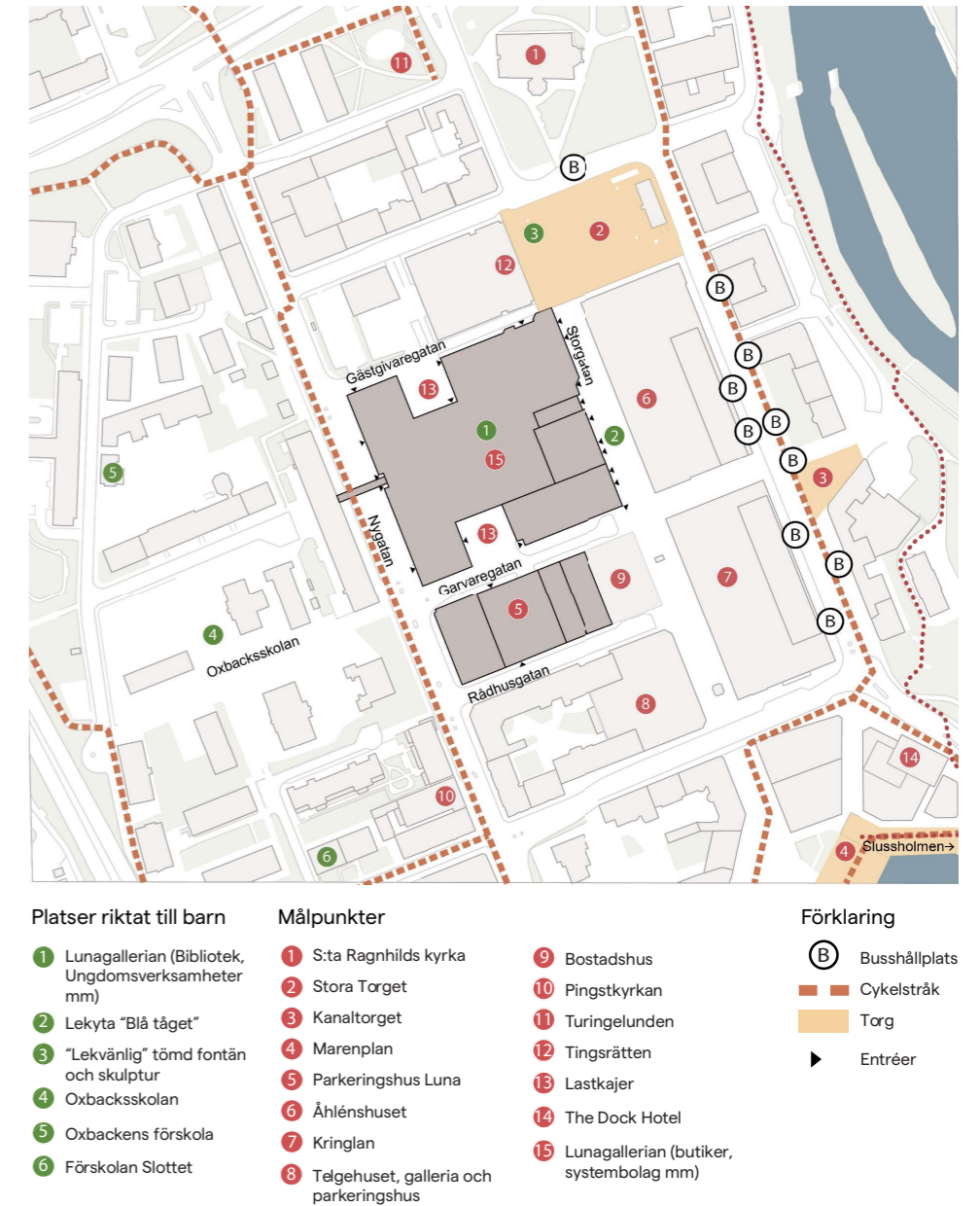
Lunakvarteret är en viktig mötesplats för alla åldersgrupper i staden då gallerian har offentliga verksamheter som Stadsbiblioteket, Systembolaget, apotek och andra kommersiella verksamheter, samt ett parkeringshus. Lunagallerian har under senare år börjat flytta ut verksamheter då byggnaderna behöver utrymmas till följd av mögel och planerad ombyggnation. Lunagallerian har på grund av detta många tomma lokaler och upplevs som folktom då det inte är lika många verksamheter som lockar besökare. Observationer på platsen visar att både barn och vuxna istället sökt sig till de närliggande butikerna och gallerian Kringlan längs Storgatan. I närheten av Lunakvarteret finns viktiga målpunkter som Tom Tits, Marenplan, Sankta Ragnhilds kyrka, Campus Telge och Oxbacksskolan. De bidrar alla till vardagslivet genom att erbjuda mötesplatser, utbildning, kultur och rekreation för alla åldrar, vilket stärker den sociala sammanhållningen i området.

Analys av utbudet i stadskärnan visar att barn i Södertälje saknar ekonomiskt rimliga och tillgängliga aktiviteter där de kan samlas, leka, lära och umgås. Idag använder barn kvarteret främst för att hänga på gratis sittplatser i butiker, biblioteket och ungdomsverksamheterna, samt för att nyttja gratis wifi. Stadsbiblioteket driver ungdomssatsningarna TIO14 och UngCity, vilka erbjuder trygga, vuxenledda miljöer för barn och unga utan krav på konsumtion. Detta har bidragit till minskade störande beteenden, både i gallerian och i närområdet, och visar på vikten av sådana platser för ett tryggt socialt samspel.

Trots detta är många offentliga verksamheter i gallerian dolda och saknar egna entréer mot gatan, vilket minskar deras synlighet och tillgänglighet. Pedagoger och personal på Stadsbiblioteket lyfter fram att egna entréer skulle öka synlighet och möjliggöra flexibla öppettider anpassade till barns vardagsliv, men även för vuxna och äldre som besöker kvarterets verksamheter och målpunkter.

Det saknas offentliga lekplatser och urban grönska i Lunakvarteret, som domineras av hårdgjorda ytor som inte främjar vistelse eller lek för barn och ungdomar. Längs Storgatan, utanför Lunagallerian, finns dock en mindre lektyta. Detta är den enda lekplatsen som finns i direkt närhet av kvarteret. Södertälje kommun planerar för en ny stadspark på Slussholmen, cirka 500 meter från kvarteret, där det ska finnas saker att göra för alla åldrar men där barn har fått ett särskilt fokus då det är en brist på offentliga lekmiljöer i övriga stadskärnan.

Kollektivtrafiken till och från Lunakvarteret är en viktig förutsättning för både vuxna, barn och unga i deras vardag, särskilt eftersom många aktiviteter och serviceutbud finns i andra delar av Stockholmsregionen. Pendeltågsstationen ligger inom tio minuters promenad och erbjuder förbindelser till bland annat Stockholm och Uppsala. Under 2025 flyttades busshållplatserna från Nygatan till Köpmangatan, vilket kan försämra tillgängligheten till Lunagallerian. Kollektivtrafiken är särskilt viktig för barns fritidsaktiviteter, men tillgången till kommunala skolkort är begränsad och giltiga endast mellan 04:30 och 19:00. Södertäljes fältare och pedagoger har observerat att många barn tvingas anpassa sina aktiviteter efter dessa tider och lämna området tidigt på kvällen, vilket minskar deras närvaro i offentliga miljöer som Lunagallerian senare. Detta skapar ojämlikheter då barns möjligheter att röra sig fritt och delta i aktiviteter under kvällar och helger påverkas av familjens ekonomi.

Figur 10. Nulägesanalys av Vardagsliv.

Identitet

Lunakvarterets identitet präglas av byggnader är uppförda under olika delar av 1900-talet och representerar tillsammans med omkringliggande bebyggelse olika tidsepoker och årsringar. Storgatan är stadens äldsta gata och en stor del av stadens identitet. Den södra delen av Storgatan är en gågata prydd med arkader längs fasaderna, där byggnadernas volymer följer en väl avvägd skala på cirka fem våningar. Inom planområdet finns flera byggnader med stort kulturhistoriskt värde, såsom Luna 4, uppfört 1901 och ritat av arkitekt Nils L. Lindberg, samt Luna 1, formgiven av Bengt Lindroos och invigdes 1964. Offentlig konst i området, såsom skulpturen "Daphne" inne i Lunagallerian och muralmålningen på Garvaregatan, bidrar till kvarterets unika karaktär och skapar en visuell koppling till platsen.

Det nuvarande Lunakvarteret kan ändå upplevas som anonymt och eftersatt, med svaga kopplingar till sin historiska bakgrund. Förekomsten av tomställda lokaler, på grund av mögelproblem, gör det svårt för invånare att känna stolthet och en stark förankring till platsen.

Tidigare fungerade Södertälje Konsthall som en viktig identitetsbärare med sina utställningar och särskilt uppskattade barnaktiviteter, som den

kreativa Mega Scribble Workshop där barn kunde vara medskapande i det offentliga rummet. Konsthallens tillfälliga flytt till Torekällberget har lämnat ett tydligt tomrum i kvarterets kulturella identitet.

Från gåturer framgick att Lunakvarteret är en plats som barn i alla åldrar besöker, antingen med vänner, ensam eller med föräldrar. Kvarteret en neutral plats där barn från olika orter och skolor kan verka tillsammans på lika villkor utan att någon grupp bedöms "äga" platsen.

I dag rymmer Lunakvarteret en blandad bebyggelse med både butiker, kontor och bostäder. Barn och unga som deltagit i dialogerna uttrycker ambivalenta känslor för kvarteret. De uppskattar vissa funktionella kopplingar, som gångbron, men finner samtidigt miljön svår att orientera sig i samt estetiskt oinspirerande.

Figur 11. Nulägesanalys av Identitet.

Förklaringar

- Offentlig konst
- Gatumönster
- Torg

Bild 2. Luna 1 från Storgatan. Byggnaden är ritad av Bengt Lindroos och invigdes 1964. Längre ned längs Storgatan syns Luna 4. Mitt emot Lunakvarteren skymtas Tellus 4, Epa-varuhuset som idag inrymmer bl.a. Åhlens. Källa: Södertälje kommun

Bild 3. Bild på barnens kreativitet från konsthallens höstkollo år 2023, Mega Scribble Workshop. Källa: Arkitema.

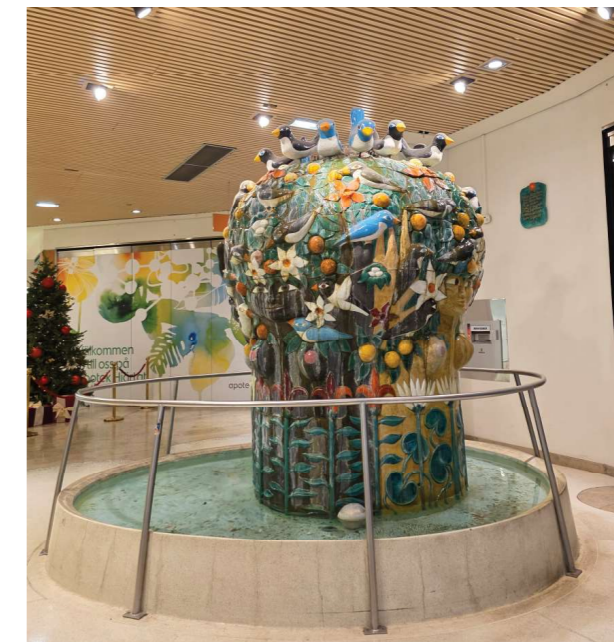

Bild 4. Bild på konstverket "Daphne" inne i Lunagallerian. Källa: Arkitema

Hälsa och säkerhet

En trygg och hälsosam fysisk miljö är viktig för att främja välmående och social hållbarhet i Lunakvarteret. Under 2025 gjordes Nygatan om till en enkelriktad gata med dubbelriktad cykelväg, förbättrad belysning, nya sittplatser och tillfälliga planteringar. Dessa förändringar har prioriterat gång- och cykeltrafik, vilket lett till minskade bullernivåer och trafikstress samt skapat en tryggare och mer trivsamt miljö för fotgängare och cyklister. Däremot upplevs gatan fortfarande som en bakgata och sittplatserna används i begränsad utsträckning.

Kommunen arbetar aktivt med att utveckla fler gröna inslag och sociala mötesplatser i närområdet, bland annat på Slussholmen.

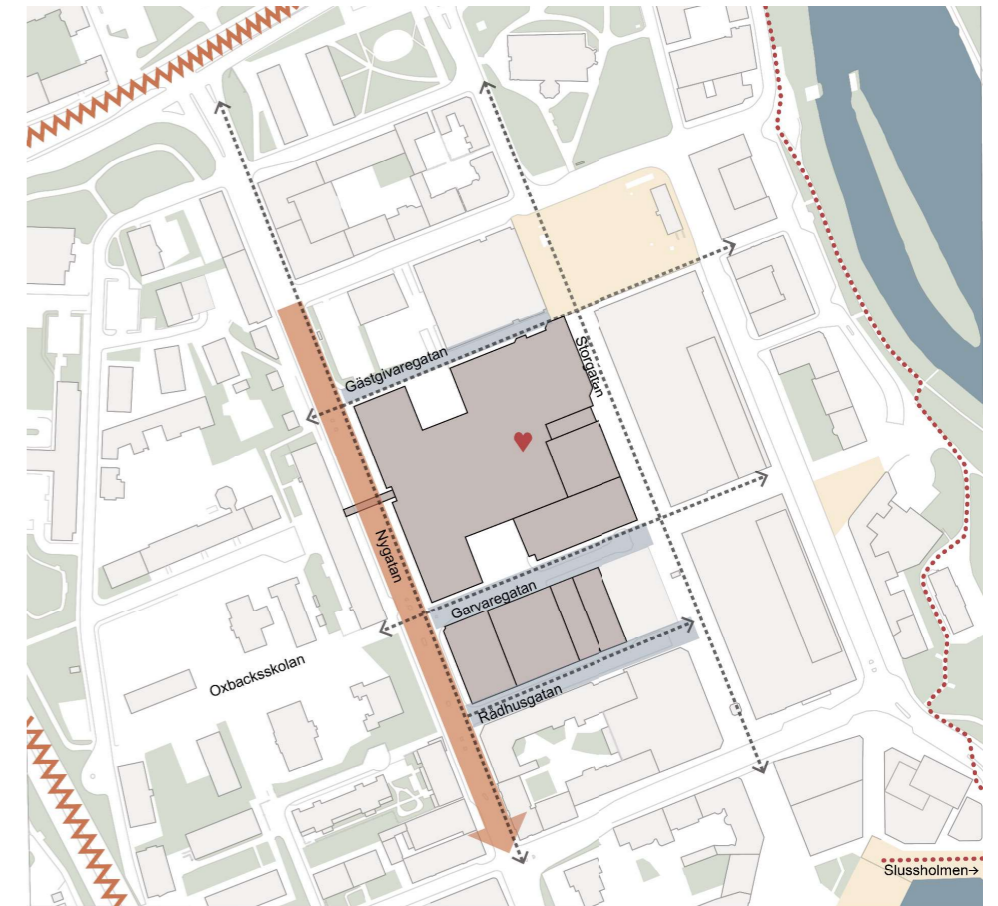
Lunakvarteret har goda kollektivtrafikförbindelser med flera busshållplatser inom 100 meter. Flytten av busshållplatser från Nygatan till Köpmangatan under 2025 kan dock ha negativ påverkan på såväl barn som vuxnas tillgänglighet till Lunagallerian.

Kvarterets offentliga miljöer, särskilt Lunagallerian och parkeringshuset, upplevs av både personal och besökare som svårtillgängliga och otrygga. Mögelskador i kontorsbyggnaderna har lett till tomställda lokaler, vilket försämrar både upplevelsen och tryggheten i området.

Närvaron av personer med sociala svårigheter i kvarteret påverkar trygghetskänslan negativt för många, särskilt barn och unga.

Observationer visar att medan vuxna och äldre dominerar stadsrummet dagtid, tar barn och unga över efter skoltid och på helger, främst vid mötesplatser som Tio14 i Lunagallerian och längs Storgatan, vilket understryker vikten av trygga, tillgängliga platser som främjar social samvaro över ålders- och områdesgränser.

Ungdomsverksamheter, tillsammans med vuxennärvaro i form av personal och väktare, bidrar till trygghet och social kontroll inom kvarteret. Samtidigt upplevs lastkajsområdena längs Garvaregatan och Gästgivaregatan som instängda och otrygga på grund av låg aktivitet och begränsad sikt. Kombinationen av begränsad rörelse, låg trygghet, dålig sikt och kvarterets stora höjdskillnader bidrar till dess slutna karaktär och försvårar orientering.

Figur 12. Nulägesanalys av Hälsa och säkerhet.

Förklaringar

- ..... Stråk vid vattnet
- Siktlinjer
- ♥ Samlingsplatser
- ⚡ Buller från stora vägar
- Bakgator
- Torg
- ➔ Enkelriktad gata

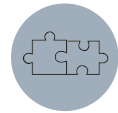

Bild 5. Bild på Nygatan efter att den blivit enkelriktad med ny bred cykelväg och grönytor, samlingsplatser och uteserveringar. Källa: Länstidningen Södertälje

Bild 6. Barn ser även det vi vuxna ser. En plats som inte är omhändertagen, där saker är trasiga och ej välkommande gör platser otrygga för barn. Här är det dessutom aspekten av bilar som gör platsen otrygg för barn. Källa: Arkitema

Rekommendationer från nulägesanalysen

Sammanhållen stad

ÖPPNA UPP OCH BYGG BORT BAKSIDOR

Placera entréer och verksamheter ut mot Garvaregatan, Gästgivaregatan och Rådhusgatan där det är möjligt, för att öka människoflöden, aktivitet och trygghetskänsla i området.

TILLGÄNGLIGHET OCH ORIENTERBARHET

Utred gaturum och interna kopplingar för att säkerställa god tillgänglighet även när gallerian är stängd. Sätt upp tydliga skyltar både inomhus och utomhus för att underlätta orientering för alla besökare.

SE BARNS RÖRELSEMÖNSTER I ETT STÖRRE PERSPEKTIV

Möjliggör för alla barn och unga i Södertälje att röra sig fritt och flexibelt med kollektivtrafik, oavsett familjens ekonomiska förutsättningar. Säkerställ trygga, väderskyddade hållplatser i nära anslutning till Lunakvarteret.

Vardagsliv

EGNA ENTRÉER FÖR VERKSAMHETER

Ge offentliga och kommersiella verksamheter egna entréer mot gatan för ökad synlighet och tillgänglighet. Det ger dessutom möjlighet att styra öppettider och kan bidra till ökad rörelse och trygghet även efter butikernas ordinarie öppettider.

HA EN FORTSATT DIALOG MED INVÅNARE

Involvera olika grupper i samhället såsom barn, unga, äldre, personer med funktionsvariationer och nyanlända, kontinuerligt i planering och utformning av områdets framtida lekplatser, mötesplatser och konstnärliga inslag. Ta tillvara deras kunskap och önskemål för att skapa en inkluderande och trygg miljö.

OFFENTLIGA OCH PRISVÄRDA AKTIVITETER

Utveckla välskötta och tillgängliga platser samt meningsfulla, ekonomiskt rimliga eller kostnadsfria aktiviteter för barn och unga efter skoltid, kvällar och helger. Detta minskar behovet att söka sig utanför Södertälje för sociala och fritidsaktiviteter.

Identitet

FÖRSTÄRK DET NEUTRALA I KVARTEREN

Bevara och utveckla Lunakvarteret som en neutral och inkluderande plats för barn och vuxna från hela staden. Fortsätt dialogen med barn och vuxna under omvandlingsprocessen och gör noggranna konsekvensbedömningar om skolor tillkommer som kan påverka områdets sociala balans.

Hälsa och säkerhet

GRÖNSKA OCH LEK I KVARTERET

Skapa fler gröna ytor, lekplatser och vistelsemiljöer kopplade till befintliga och nya offentliga verksamheter. Säkerställ att barn i kvarteret har tillgång till gårdar med grönska och lekmöjligheter.

TRYGGHET

Främja vuxennärvaro och sociala aktiviteter som gynnar trygghet och samverkan mellan olika samhällsgrupper, där fokus ligger på att minska otrygghet och social exkludering för hela befolkningen. Bygg långsiktiga relationer mellan vuxna och unga för att skapa förtroende och ett gemensamt ansvar för trygghet. Utnyttja Södertäljes mångkulturella styrkor genom att arrangera olika evenemang och attraktioner som stärker den sociala gemenskapen och bidrar till en trygg och levande stadsmiljö.

KONSEKVENSANALYS

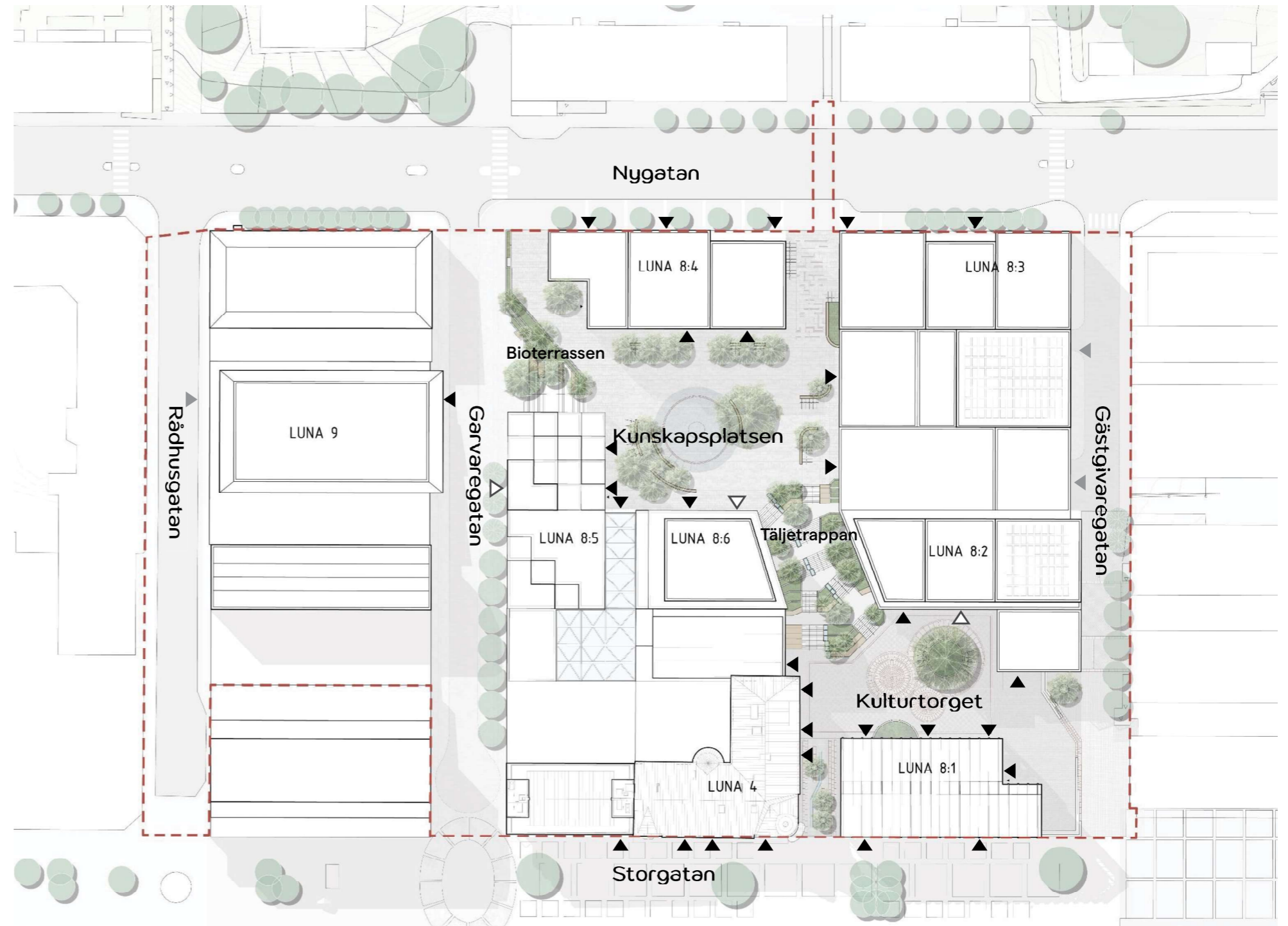
Skissförslaget

Skissförslaget för utvecklingen av Lunakvarteret grundas på en arkitekttävling som hölls våren 2023, initierad av Telge fastigheter och Södertälje kommun i samarbete med Sveriges Arkitekter, med målet att ta fram ett förslag som stärker integrationen mellan Lunakvarteren och omgivningen i stadskärnan. Vinnarförslaget, "Himlen är vårt tak" av C.F. Møller, korades i mars 2024.

Förslaget innebär att det tidigare slutna kvarteret öppnas upp genom en diagonal passage från söder till norr med nya offentliga platser. Byggnadsvolumerna bryts upp och tillgängliggör kvarteret från olika höjdnivåer. Två nya allmänna torg planeras i kvarteret: Kulturtorget på Storgatans nivå och Kunskapsplatsen på Nygatans nivå. Dessa binds samman av "Täljetrappan", ett grönskande landmärke med vatteninslag. Det kommer även att finnas hissar som kopplar samman torgen.

Byggnaderna utformas med öppna fasader och centrumverksamheter i bottenvåningarna och bryter upp gränsen mellan inomhus- och utomhusmiljöer. Hållbarhet är integrerat i projektet genom återbruk av befintliga betongstommar och bjälklag samt ny- och påbyggnad i träbaserade material. Landskapets utformning bygger på ett cirkulärt formspråk som kontrasterar mot den omgivande rutnätsplaneringen. Projektet prioriterar trygghet, mångfald, identitet och gemenskap genom en blandning av funktioner såsom bibliotek, biograf, kontor och bostäder, med ambitionen att skapa en levande, aktiv stadsdel dygnet runt.

Skissförslaget vidareutvecklas, och lösningar för en tillgänglig gångväg intill kvarteret Humlan, som ska koppla samman Luna kvarteret med S:ta Ragnhildsgatan, har tagits fram. Planförslaget kommer att utarbetas under den fortsatta planeringsprocessen.

Figur 13. Utvecklad plan från det vinnande tävlingsförslaget av C.F. Møller där planområdet omges av röd sträckad linje. Källa: C.F. Møller.

Figur 14. Översikt över Lunakvarterets nya struktur. Källa: C.F. Møller.

Figur 15. Vy från Kulturtorget mot Täljetrappan – en livlig mötesplats där kultur, mat och gemenskap förenas. Källa: C.F. Møller.

Figur 16. Vy från Stortorget på den distinkta hörnvolymen som utgör porten mot Storgatan och Lunakvarterets stadsmiljö. Den mindre gröna byggnaden mot Gästgivaregatan bidrar med karaktär och kontrast. Källa: C.F. Møller.

Figur 17. Vy över Kunskapsplatsen med bibliotek, ungdomsverksamhet, kontor och bostäder runt omkring. Källa: C.F. Møller.

Figur 18. Vid en av entréerna till kvarteret tillskapas en ny konstväg i Södertälje, där medborgarna får vara delaktiga i att välja verk. Källa: C.F. Møller.

Sammanhållen stad

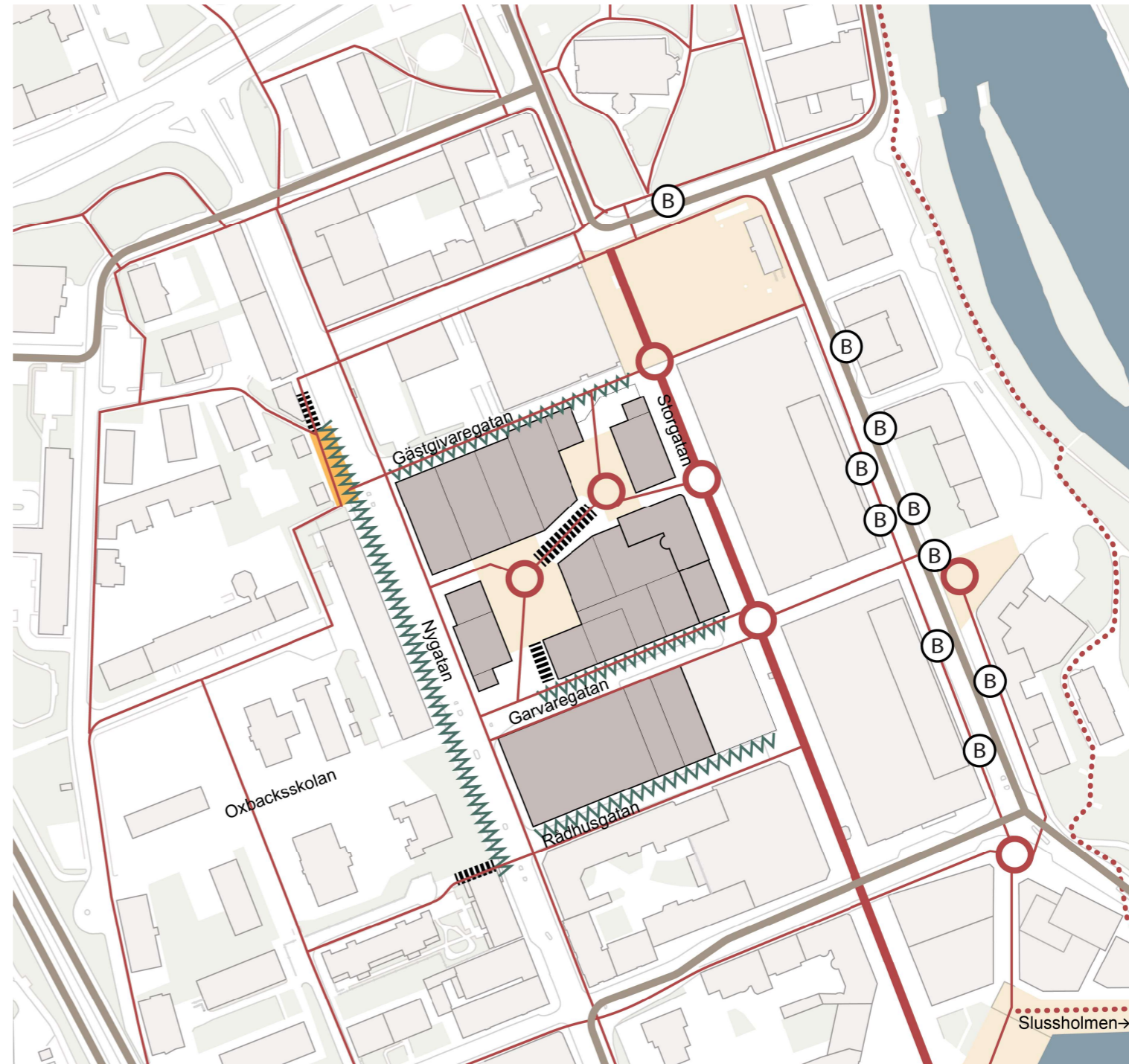
Förslaget öppnar upp det tidigare slutna Lunakvarteret och integrerar det i stadens väv genom nya stråk, offentliga platser och tydliga kopplingar. Den diagonala passagen som förbinder Storgatan och Nygatan främjar ett naturligt, dagligt flöde av människor och knyter samman stadens olika nivåer. Genom att bygga upp det övre torget, Kunskapsplatsen, hanteras nivåskillnaderna men skapar en brantare lutning ner mot Kulturtorget på Storgatans nivå. Höjdskillnaden binds samman av "Täljetrappan", en trappa med integrerad grönska, sittplatser och vatteninslag. Trappan bidrar till en attraktiv stadsrumskomponent i kvarteret, men för vissa grupper i staden, exempelvis barnvagnsfamiljer och personer med funktionsnedsättning, kan den utgöra en fysisk barriär. Den planerade hissen i norra byggnaden ska koppla samman Kulturtorget och Kunskapstorget. Hissen blir dock endast tillgänglig under byggnadens öppettider. För att minska trappans barriäreffekt och säkerställa en effektiv, tillgänglig koppling krävs därför en lösning som är tillgänglig dygnet runt och utformas med hänsyn till trygghet.

Den befintliga gångbron mellan S:ta Ragnildsgatan och Lunagallerian kommer att rivas, vilket riskerar att förstärka barriären mellan området uppe vid Oxbackeskolan och Lunakvarteret. Med hänsyn till den befintliga höjdskillnaden i terrängen utreds tillgängliga alternativ för denna koppling med en ramp från Nygatan vid korsningen Nygatan och Gästgivaregatan.

Genom att fläta samman kommersiella och kulturella verksamheter med nya bostäder inom området kan en levande stadsmiljö skapas. Programmeringen vänder sig till olika åldersgrupper och ger möjlighet för en inkluderande plats där invånarna kan samspela på lika villkor, vilket bidrar till att bryta segregation och främja tillit och gemenskap i hjärtat av Södertälje.

Figur 19. Sektion som visar nivåskillnader genom kvarteret. Källa: C.F. Møller.

- Förklaring
- ⋯ Stråk vid vattnet
  - Stråk
  - Huvudstråk
  - Noder
  - B Busshållplats
  - Busslinjer
  - Trappor
  - ⚡ Barriär
  - Torg
  - Ny planerad ramp

Figur 20. Konsekvensanalys av Sammanhållen stad.

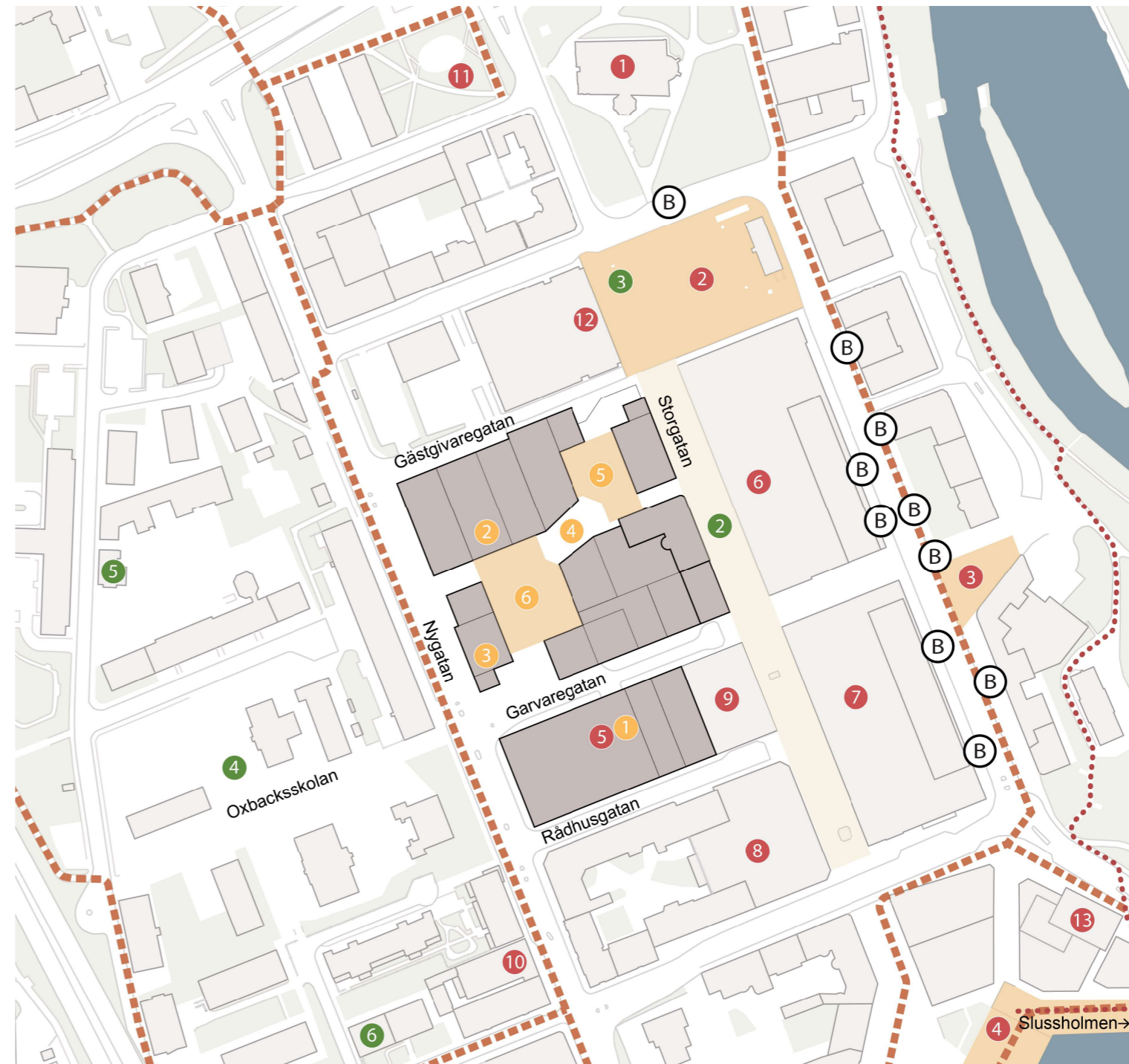
Vardagsliv

Genom att ersätta den storskaliga inomhusgallerian med en småskalig stadsväv förenklas vardagslivet i Lunakvarteret. Verksamheter får egna entréer direkt mot gator och stråk, vilket skapar levande bottenvåningar i mänsklig skala. Detta ökar både överskådligheten och den vardagliga tryggheten. Arkitekturen främjar naturliga möten mellan människor genom att erbjuda platser för både små och stora grupper. Från sittnicher i liten skala till det stora, öppna torget skapas förutsättningar för en starkare sammanhållning där invånarna kan samspela på lika villkor i ett gemensamt stadsrum.

Den nya Kunskapsplatsen och den sittvänliga "Täljetrappan" integrerar lek och aktivitet i kvarteret. Täljetrappan, med grönska och porlande vattentrappa, uppmuntrar barn till rörelse och kreativ lek. Dessa ytor skapar trygga och stimulerande platser där barn kan utforska och utveckla sin rörelseglädje.

En central aspekt för den sociala hållbarheten är balansen mellan kommersiella och icke-kommersiella ytor. På platser som bibliotek och torg kan barn och vuxna vistas utan krav på konsumtion.

Den diagonala förbindelsen mellan Storgatan och Nygatan skapar en stråk som blir en naturlig väg i Södertäljebornas vardagsliv. Detta i kombination med funktioner som restaurangtorg, biograf och konsthall, skapar incitament att inte bara passera, utan att faktiskt stanna upp och delta i stadslivet.

Figur 21. Konsekvensanalys av Vardagsliv

Befintliga platser riktat till barn

- 2 Lekyta "Blå tåget"
- 3 "Lekvänlig" tömd fontän och skulptur
- 4 Oxbacksskolan
- 5 Oxbackens förskola
- 6 Förskolan Slottet

Befintliga målpunkter

- 1 S:ta Ragnhilds kyrka
- 2 Stora Torget
- 3 Kanaltorget
- 4 Marenplan
- 5 Parkeringshus Luna
- 6 Åhlénshuset
- 7 Kringlan

- 8 Telgehuset, galleria och parkeringshus
- 9 Bostadshus
- 10 Pingstkyrkan
- 11 Turingelunden
- 12 Tingsrätten
- 14 The Dock Hotel

Nya målpunkter

- 1 Bio
- 2 Bibliotek
- 3 Konsthall
- 4 Täljetrappan
- 5 Kulturtorget
- 6 Kunskapsplatsen

Förklaringar

- (B) Busshållplats
- Cykelstråk
- Torg
- Gågata
- ▶ Entrée

Identitet

En stark lokal identitet är viktig för att invånarna ska känna stolthet och tillhörighet till platsen. Förslaget för Lunakvarteret bygger på principen att en plats identitet skapas i mötet mellan dåtid, nutid och framtid. Genom att addera en ny årsring till Södertäljes utveckling skapas en karaktär som både respekterar historien och blickar framåt mot en modern, kreativ stadskärna.

Förslaget värnar om stadens minne genom att bevara befintliga byggnadsstommar och återställa historiska miljöer som exempelvis SEB-husets fasad. Att bevara arkitektoniska element är ett medvetet val för att knyta an till de miljöer som dagens Södertäljebor har en relation till. Genom att göra historien läsbar i den fysiska miljön stärks barnens och invånarnas känsla av kontinuitet och förankring.

Kvarterets identitet förstärks genom en medveten kontrastverkan. Medan byggnadernas material och skala an knyter till stadens utveckling från 1700-talet till modernismen, bryts det traditionella rutnätsmönstret upp av diagonala stråk och ett cirkulärt formspråk i markbeläggningen. Täljetrappan blir här ett centralt landmärke med natursten och trä.

Att samla verksamheter för konst, lek och innovation vid specifika platser som Kulturtorget och Kunskapsplatsen skapar tydliga och tilldragande identiteter för dessa områden. Vid en av entréerna till kvarteret föreslås offentlig konst i form av en ny konstvägg i Södertälje, där medborgarna får vara delaktiga i valet av verk. I tävlingsförslaget föreslås även att Södertäljes invånare ska få rösta fram det konstverk som ska pryda väggen, vilket skapar en gemenskap och främjar delaktighet både i kvarteret och i hela Södertälje.

Figur 22. Konsekvensanalys av Identitet.

Hälsa och säkerhet

Förslaget skapar en trygg och hälsosam miljö genom att omvandla slutna bakgator och otrygga lastkajer till öppna, levande stråk och samlingsplatser. Närvaron av människor under dygnets alla timmar, tack vare en mix av bostäder, kontor, skola och kultur, stärker tryggheten i stadskärnan. Arkitektur med öppna bottenvåningar, fönster och balkonger mot gatan bidrar till naturlig social kontroll genom god överblickbarhet, vilket enligt har en direkt brottsförebyggande effekt och möjliggör att även barn och unga kan vistas tryggt efter mörkrets inbrott.

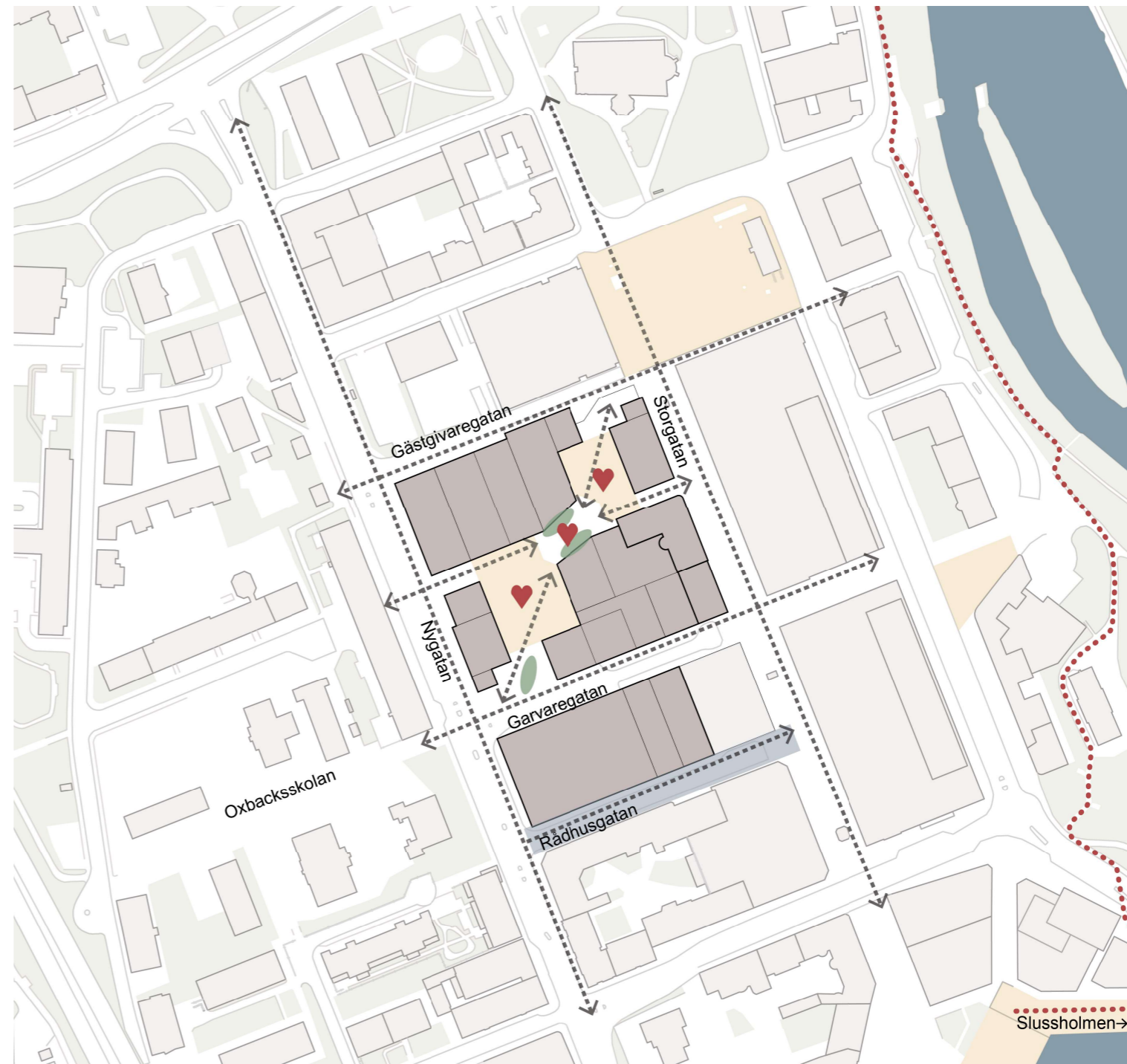
Vidare illustrerar förslaget vikten av fysisk utformning för trygghet, genom att minska dolda och mörka hörn samt skapa tydliga siktlinjer. Detta ökar orienterbarheten och därmed den objektiva tryggheten.

En annan viktig aspekt är kvarterets exploateringsgrad. Om bebyggelsen blir för tät och hög riskerar den att skugga de offentliga platserna, vilket minskar trivseln på vistelseytor. För barn kan en alltför hög exploateringsnivå göra stadsrummet övermäktigt och instängt, vilket påverkar känslan av att platsen är välkomnande negativt.

Det befintliga parkeringshuset kommer att ligga kvar på samma plats men placeras under den planerade biografen och sträcka sig under gatuplan med entré från Rådhusgatan och utfart mot Gästgivaregatan. Att parkeringshuset ligger helt under mark i en stor sammanhängande yta med endast en in- och utfart kan leda till otrygghetskänslor för både barn och vuxna. Vid utformning av parkeringshuset är det viktigt att beakta mörka och dolda utrymmen, belysning och bevakning.

Rådhusgatan och Gästgivaregatan riskerar att fortsatt upplevas som bakgator, eftersom förslaget endast planerar för ett fåtal entréer mot dessa gator. I processen för utvecklingen av förslaget pågår dock en diskussion om att öka antalet entréer mot Gästgivaregatan. För att motverka känslan av att gatorna är bakgator behöver utformningen och placeringen av entréer, både för verksamheter och bostäder, vidareutvecklas.

Gröna och blå inslag i Täljetrappan främjar psykiskt välbefinnande genom att minska stress och skapa inbjudande platser för lek och återhämtning. Däremot är Täljetrappan vänd mot norr och får därför begränsad solinstrålning. Det medför en risk att platsen under stora delar av dygnet hamnar i skugga, vilket ställer höga krav på att gestaltning och belysning kompenserar för bristen på direkt solljus för att bibehålla en hög trivselnivå.

Förklaringar

- ..... Stråk vid vattnet
- Siktlinjer
- ♥ Samlingsplatser
- Ny grönska
- Torg
- Bakgator

Figur 23. Konsekvensanalys av Hälsa och säkerhet

Sammanfattning av konsekvensanalysen

BEDÖMNING AV SKISSFÖRSLAGET KOPPLAT TILL NULÄGESANALYSEN OCH BARNKONSEKVENSPANALYSENS REKOMMENDATIONER

Förslaget för Lunakvarteret uppfyller många tidigare rekommendationer från både Nulägesanalysen och BKA:n. Kvarteret öppnas upp och knyter samman området med stadens gatunät, vilket skapar nya entréer och verksamheter mot flera gator. Detta främjar ökad rörelse, fler aktiviteter och stärkt trygghet både inom kvarteret och i stadens centrum, vilket i sin tur också underlättar barn och ungas självständiga rörlighet.

“Täljetrappan” binder samman kvarterets nivåskillnader och erbjuder offentliga mötesplatser samt lek- och vistelseytor. Eftersom trappan vetter mot norr får den begränsad sol, vilket kan göra det mindre trivsamt att vistas där och för att säkerställa en tillgänglig koppling krävs dessutom en hiss som är öppen dygnet runt.

Tryggheten stärks genom öppna stadsrum, god belysning och social kontroll. Förslaget betonar också inkludering och mångfald genom mötesplatser för olika åldersgrupper, vilket skapar en neutral och trygg miljö för alla.

Det kvarstår att ha en kontinuerlig dialog med barn, unga och övriga invånare för att tillvarata deras synpunkter under hela planeringsprocessen. Dessutom är det viktigt att säkerställa att alla barn och unga, oavsett familjens ekonomiska förutsättningar, ges möjlighet till trygghet och flexibel rörlighet i staden.

En sammanställning av hur skissförslaget uppfyller tidigare rekommendationer redovisas på denna sida och belyser förslagets både positiva och negativa konsekvenser.

BARNPERSPEKTIVET

De flesta konsekvenser som identifierats gäller även för barn och unga, men här lyfts barnperspektivet fram specifikt. Skissförslaget svarar mot barnens behov och rättigheter genom att ersätta fysiska barriärer med trygga stråk och skapa inkluderande, icke-kommersiella mötesplatser som stärker barns självständiga rörlighet i stadskärnan. Genom att synliggöra offentliga verksamheter med egna entréer och integrera lek, grönska och ljus i stadsrummet skapas en hälsofrämjande miljö som bjuder in till vistelse. Fortsatt bör barn och unga involveras i medborgardialoger. Genom att ge dem en aktiv röst i kvarterets utveckling stärks deras inflytande, gemenskap och stolthet över sin gemensamma stadsmiljö.

Sammanhållen stad

Positiva konsekvenser:

- + Öppnar upp det tidigare slutna Lunakvarteret och integrerar det i stadens gatunät.
- + Diagonal passage knyter samman stadsdelens olika höjdnivåer och främjar naturligt flöde. Med två nya torg på samma nivå som Nygatan och Storgatan gör att de blir lättillgängliga och integrerade i stadsrummet.
- + Hiss som kopplar samman Kulturtorget och Kunskapsplatsen förbättrar tillgängligheten.
- + Grönskande, sittvänliga trappor (Täljetrappan och Bioterrassen) binder samman nivåskillnader och skapar en visuell tillgång.
- + Utredningar pågår för att möjliggöra en tillgänglig passage från Nygatan upp till S:ta Ragnhildsgatan.

Negativa konsekvenser:

- Höjdskillnaden kan skapa en potentiell barriär.
- Den planerade hissen mellan Kulturtorget och Kunskapsplatsen är endast tillgänglig under byggnadens öppettider, vilket begränsar en tillgänglig koppling genom kvarteret.
- Rivning av befintlig gångbro riskerar att förstärka barriären mellan Nygatan och S:ta Ragnhildsgatan.

Vardagsliv

Positiva konsekvenser:

- + Ersättning av inomhusgalleria med småskaliga verksamheter skapar levande och trygga gaturum.
- + Verksamheter med egna entréer ökar överskådlighet och vardagstrygghet.
- + Nya mötesplatser i två nya torg samt Täljetrappan och Bioterrassen.
- + Integrerad lek och aktivitet i kvarteret främjar barnens rörelseglädje och sociala utveckling.
- + Balans mellan kommersiella och icke-kommersiella ytor underlättar social inkludering.
- + Den diagonala förbindelsen och nya funktioner bidrar till att invånare inte bara passerar utan stannar upp.

Negativa konsekvenser:

- Inga negativa konsekvenser har identifierats.

Identitet

Positiva konsekvenser:

- + Starkt fokus på lokal identitet och stolthet genom mötet mellan dåtid, nutid och framtid.
- + Bevarande av byggnadsstommar och återställande av historiska miljöer skapar kontinuitet och förankring.
- + Kontraster i arkitektur och nya geometriska stråk skapar en modern och intressant stadskaraktär.
- + Tydliga identitetsskapande platser som Kulturtorget och Kunskapsplatsen.
- + Konsthall flyttar tillbaka till Lunakvarteret.

Negativa konsekvenser:

- Risk för konflikt mellan bevarande och nybyggnation kan förekomma.

Hälsa och säkerhet

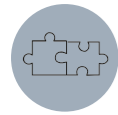
Positiva konsekvenser:

- + Omvandling av otrygga bakgator och lastkajer till öppna, levande stråk stärker tryggheten.
- + Blandning av bostäder, kontor, skola och kultur ökar människors närvaro dygnet runt.
- + Öppna bottenvåningar och ökad överblickbarhet ger social kontroll och brottsförebyggande effekt.
- + Eliminering av dolda hörn och tydliga siktlinjer ökar orienterbarhet och trygghet.
- + Genomtänkt belysning och grönska främjar både trygghet och psykiskt välbefinnande.
- + Prioritering av dagsljus i publika byggnader ökar trivsel och komfort.

Negativa konsekvenser:

- Det kvarstår viss problematik med att Rådhusgatan fortsatt riskerar att upplevas som bakgata.
- Parkeringshusets storlek och placering kan öka känslan av otrygghet för både barn och vuxna.
- En för tät exploatering riskerar att skugga de offentliga platserna, vilket minskar trivselen. För ett barn kan den höga exploateringen göra att gaturummet upplevs som övermäktigt och instängt.

Rekommendationer för fortsatt arbete

Sammanhållen stad

BYGG BORT BAKSIDOR

Rådhusgatan behöver fortsatt utvecklas för att minska känslan av en bakgata och öka trygghet och aktivitet.

TILLGÄNGLIGHET

Det övre torget, Kunskapsplatsen, byggs upp, vilket skapar en brantare nivåskillnad med trappan ner till Kulturtorget på Storgatans nivå och kan upplevas som en barriär. Utred och utveckla åtgärder för att undvika att "Täljetrappan" blir ett hinder och säkerställ att hissen görs tillgänglig dygnet runt och utformas med särskild hänsyn till trygghet.

KOPPLING MELLAN S:TA RAGNHILDSGATAN OCH LUNAKVARTERET

Fortsatt utredning för alternativa gångförbindelser mellan S:ta Ragnildsgatan och Lunakvarteret som kompenserar för den borttagna gångbron, med fokus på tillgänglighet för alla åldrar och funktionella behov.

SE BARNS RÖRELSEMÖNSTER I ETT STÖRRE PERSPEKTIV

Möjliggör för alla barn och unga i Södertälje att röra sig fritt och flexibelt med kollektivtrafik, oavsett familjens ekonomiska förutsättningar. Säkerställ trygga, väderskyddade hållplatser i nära anslutning till Lunakvarteret.

Vardagsliv

ÖPPETTIDER FÖR VERKSAMHETER

Utökade öppettider för verksamheter så som bibliotek och ungdomsverksamheter kan bidra till att främja rörelse och trygghet efter butikens öppettider.

HA EN KONTINUERLIG DIALOG MED INVÅNARE

Planera för löpande dialoger med olika grupper i samhället såsom barn, unga, äldre, personer med funktionsvariationer, nyanlända och övriga intressenter genom hela planeringsprocessen för att justera förslaget utifrån användares behov och önskemål. Etablera processer där invånare kan bidra till utvecklingen av konst, kultur och gemensamma aktiviteter i kvarteret.

OFFENTLIGA OCH PRISVÄRDA AKTIVITETER

Fortsätt prioritera blandningen av kommersiella, kulturella och icke-kommersiella funktioner för att skapa platser där olika grupper känner sig välkomna och att de är ekonomiskt rimliga eller kostnadsfria. Det är viktigt att dessa är välskötta och tillgängliga.

Identitet

FÖRANKRING

Fortsätt värna och synliggöra befintliga byggnadsdelar och historiska miljöer för att stärka den lokala förankringen och identiteten.

OFFENTLIG KONST

Utveckla konst- och kulturinslag i samarbete med invånare i alla åldrar för att skapa delaktighet och stolthet, exempelvis genom den föreslagna konstväggen med medborgardialog.

Hälsa och säkerhet

GRÖNSKA OCH LEK I KVARTERET

Fortsätt utforma gröna ytor som inbjuder till rörelse, lek och social interaktion. Säkerställ att barn i kvarteret har tillgång till gårdar med grönska och lekmöjligheter.

TRYGGHET

Främja vuxennärvaro och sociala aktiviteter som gynnar trygghet och samverkan mellan olika samhällsgrupper, där fokus ligger på att minska otrygghet och social exkludering för hela befolkningen. Bygg långsiktiga relationer mellan vuxna och unga för att skapa förtroende och ett gemensamt ansvar för trygghet. Utnyttja Södertäljes mångkulturella styrkor genom att arrangera olika evenemang och attraktioner som stärker den sociala gemenskapen och bidrar till en trygg och levande stadsmiljö.

Parkeringshusets utbredning kan ge en känsla av otrygghet för både barn och vuxna. För att motverka detta behöver mörka och dolda ytor undvikas genom gestaltning, belysning och bevakning.

Referenser

BÖCKER OCH RAPPORTER

Barnombudsmannen. (2020). Barnombudsmannens rapport 2020.
Tillgänglig på: <https://www.barnombudsmannen.se/rapporter/2020> (Hämtad: december 2025).

Göteborgs Stad. (2017). SKA social konsekvensanalys, människor i fokus 1.2.
Tillgänglig på: <https://goteborg.se/barnkonsekvensanalys> (Hämtad: december 2025).

Regeringskansliet. (2020). Sveriges nationella reformprogram 2020.
Tillgänglig på: <https://regeringen.se/rapporter/2020> (Hämtad: december 2025).

WEBBSIDOR OCH DIGITALA DOKUMENT

Svenska FN-förbundet. Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.
Tillgänglig på: <https://fn.se/agenda2030> (Hämtad: december 2025).

UNICEF Sverige. Barnkonventionen.
Tillgänglig på: <https://www.unicef.se/barnkonventionen> (Hämtad: december 2025).

C.F. Møller. Lunakvarteret (Luna district) - Projects.
Tillgänglig på: <https://cfmoller.com/projects/lunakvarteret> (Hämtad: december 2025).

Länstidningen. Det behövs för att Nygatan ska blomstra. (2025)
Tillgänglig på: <https://lt.se/nyheter/nygatan-blomstra> (Hämtad: december 2025).

Polisen. (2025). Särskilt utsatta och utsatta områden i Stockholms län.
Tillgänglig på: <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/stockholm/2025/december/sarskilt-utsatta-och-utsatta-omraden-i-stockholms-lan/>
(Hämtad: december 2025)

Sveriges arkitekter. Tävlning om Luna i Södertälje.
Tillgänglig på: <https://www.arkitekt.se/tavling/tavling-om-luna-i-sodertalje/?tab=page>(Hämtad: december 2025).

PDF-DOKUMENT OCH PLANER

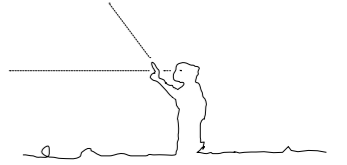
C.F. Møller. (2024). Framtidens Lunakvrater, himlen är vårt tak.
Tillgänglig på: <https://s3-eu-north-1.amazonaws.com/arkitektse/wpmf/uploads/2024/03/Himlen-ar-vart-tak.pdf>
(Hämtad: december 2025).

Södertälje kommun. (2025). Framtid Södertälje – Översiktsplan 2050.
Tillgänglig på: <https://sodertalje.se/dokument/granskningshandling-oversiktsplan-2050.pdf> (Hämtad: december 2025).

Södertälje kommun. (2013). Framtid Södertälje 2013-2030.
Tillgänglig på: <https://sodertalje.se/dokument/oversiktsplanen.pdf> (Hämtad: december 2025).

BILAGOR - DIALOG MED BARN 2022

Platsanalys ur barnens perspektiv

ÅLDERSSPANN OCH URVAL AV BARNGRUPP

Lunakvarteren är en central del av Södertäljes stadskärna och har många verksamheter som lockar barn i olika åldrar, exempelvis Södertälje stadsbibliotek, konsthallen, restauranger, gym och butiker. Inom kvarteret finns ett flerfamiljshus där det bor barn.

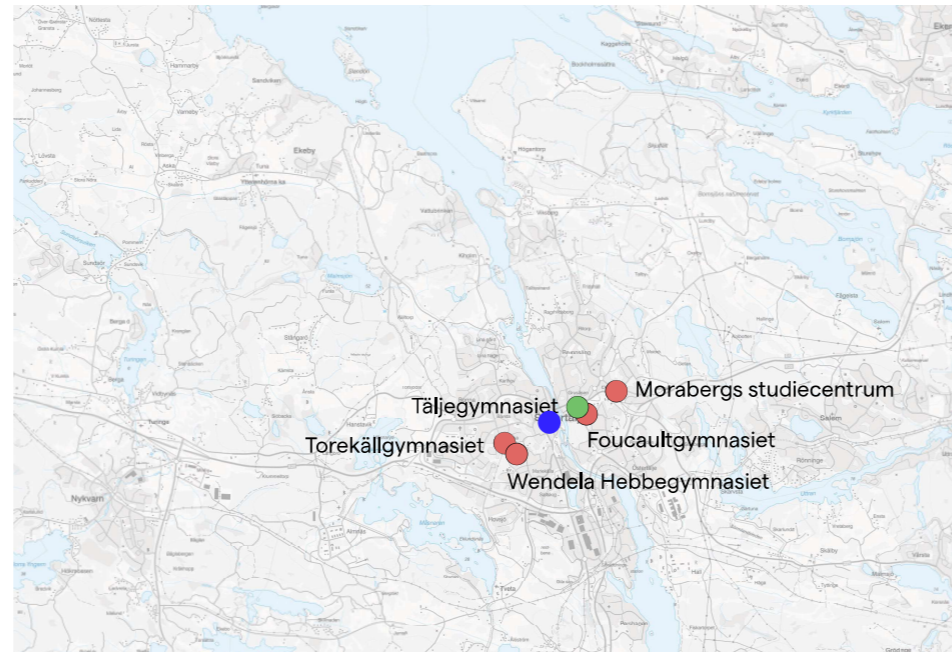
Begreppet barn innefattar alla barn och unga från 0-18 år. I Stadskärnan rör sig barn under dygnets alla timmar, främst de äldre barnen i åldrarna 14-18 år vilket observerats under platsbesök samt visat sig i de intervjuer som gjorts med vuxna i Luna. Detta ligger till grund till varför gymnasieungdomar i åldrarna 16-17 år från Täljegymnasiet årskurs 1 valdes ut att delta i en fysisk dialog genom en gåtur på platsen.

KARTLÄGGNING AV BARNS RÖRELSE I LUNAKVARTEREN

För att få en bredare bild av vilka barn som rör sig i Lunakvarteren genomfördes en kartläggning med hjälp av en enkät som skickades till alla kommunala grund- och gymnasieskolor i Södertälje. Barn i åldrarna 6-18 år fick möjlighet att svara. Syftet med enkäten var att kartlägga vilka åldersgrupper i Södertälje som rör sig i Lunakvarteren, vilka tidpunkter och med vilka de rör sig med där samt vad de gör om de är där.

Totalt fick 10 401 antal barn frågan att delta i enkäten. Av gymnasieeleverna var det ingen som svarade på enkäten. Av barnen i grundskolorna svarade 141 personer på enkäten. Totalt svarade barn från 7 av 20 grundskolor.

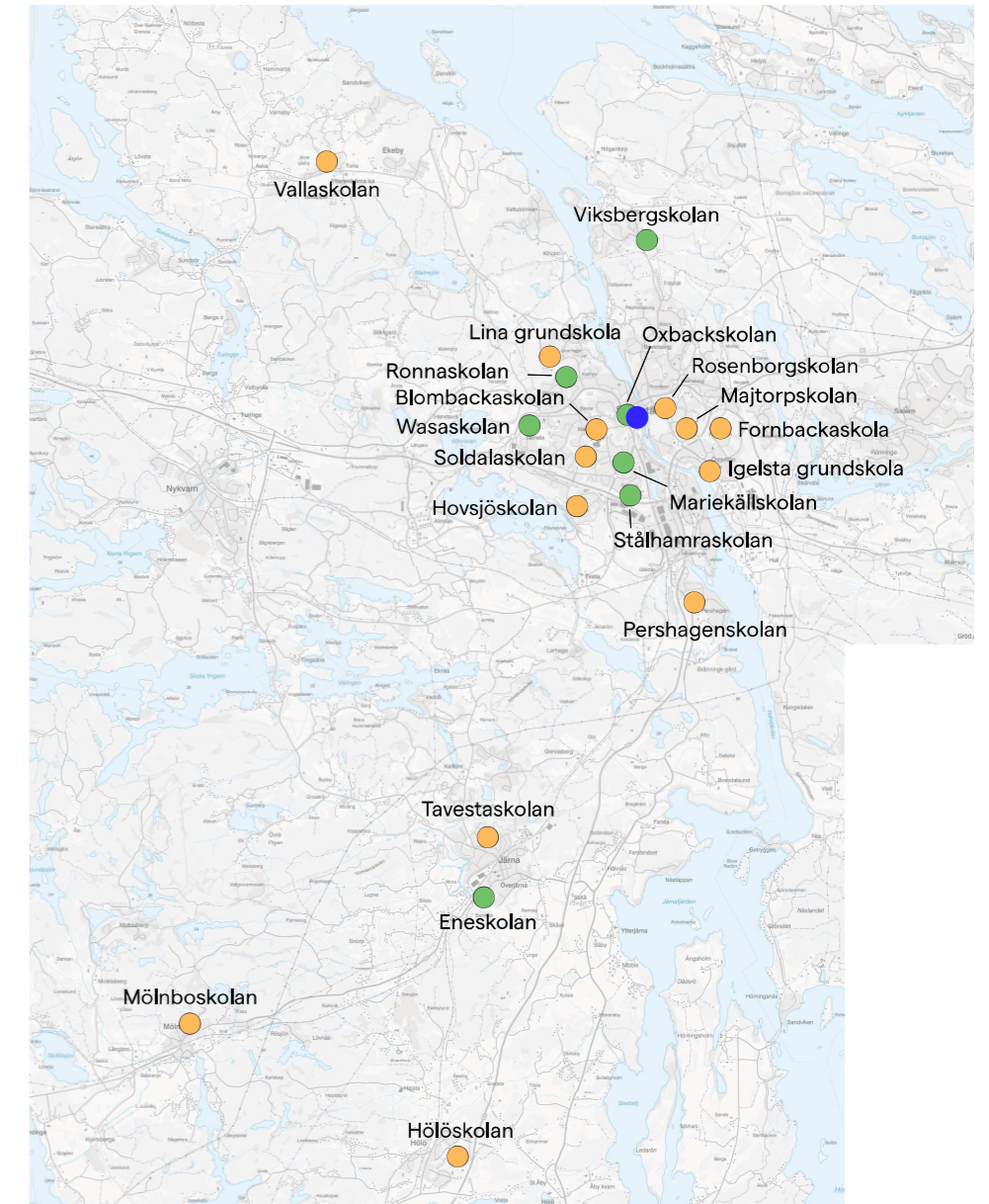
Majoriteten av barnen som svarade var i de unga tonåren. 73% av de som svarade rör sig inom Lunakvarteren, främst under helger och eftermiddagar med vänner eller föräldrar. Barnen fick även möjlighet att berätta vad de gör i området om de rör sig där. Totalt svarade 109 barn på den frågan med fritext och de flesta shoppar, hänger, besöker biblioteket, fikar eller äter på restaurang. Många barn uttryckte även önskemål kring att det behövs ett större utbud av klädesbutiker och aktiviteter som är billiga eller gratis i gallerian.

Figur 24. Röda punkter visar kommunala gymnasieskolor i Södertälje kommun. Grön punkt visar deltagande skola i gåturen. Blå punkt visar Södertälje centrum.

Figur 25. Barn är alla mellan 0-18 år

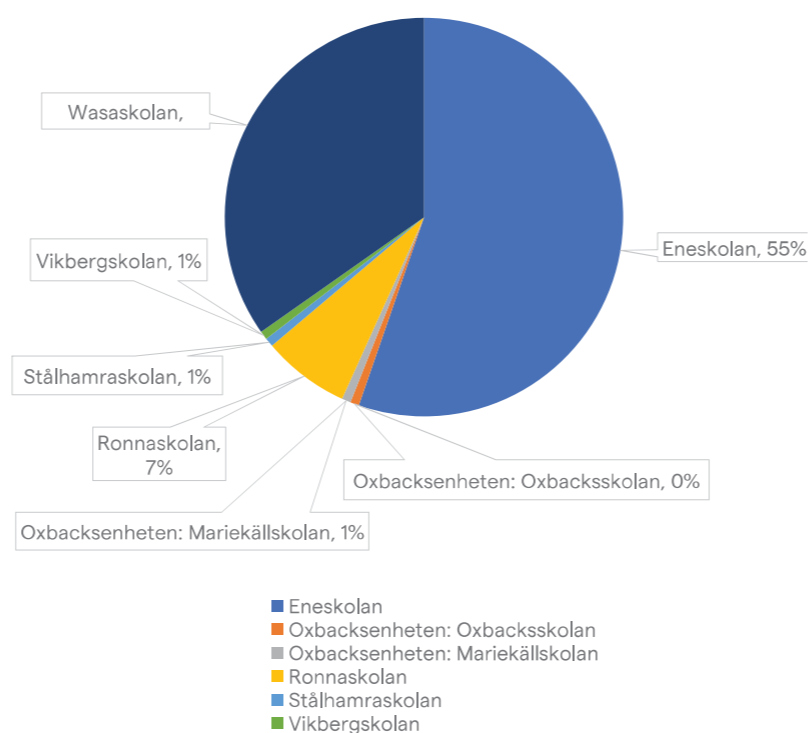
Figur 26. Orangea punkter visar kommunala grundskolor i Södertälje kommun. Grön punkt visar deltagande skolor som svarade på enkäten i kartläggningen. Blå punkt visar Södertälje centrum.

Förhoppningen med enkäten var att samla in så många svar som möjligt från ett så brett åldersspann som möjligt. Svansfrekvensen av antalet tillfrågade i enkäten blev dock endast 1,36% vilket bedöms vara för lågt för att det ska gå att dra konkreta slutsatser av underlaget. En övervägande del av de svarande, 81%, var 14 år gamla från skolor som ligger utanför stads kärnan. Enkäten var digital och skickades ut till gymnasieelevernas mailadresser via skolans mailgrupper. Barnen i grundskolan fick tillgång till enkäten via sina lärare.

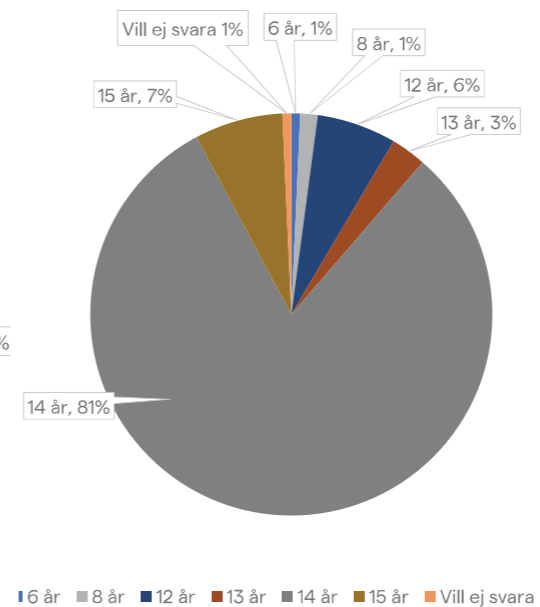
Barnens enkätsvar stämmer dock överens med vad barnen som deltog under gåturen sagt samt med den information som framkommit i intervjuer med vuxna i Lunakvarteren. Därför har enkätsvaren vägts in i bedömningen av denna barnkonsekvensanalys.

I det fortsatta arbetet rekommenderas att fler barn i olika ålderskategorier deltar i dialoger om Lunakvarteren vilket skulle ge en mer representativ bild över rörelsemönster och vad de gör på platsen.

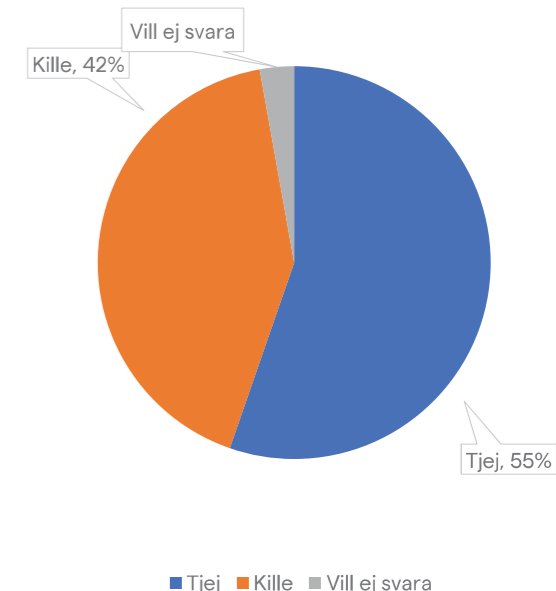
Fråga: Vilken skola går du på?

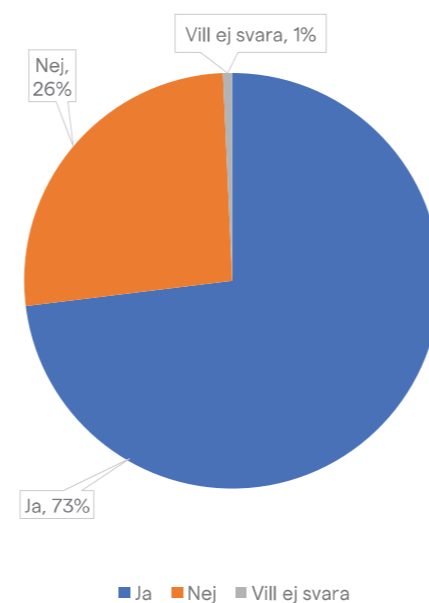
Fråga: Hur gammal är du?

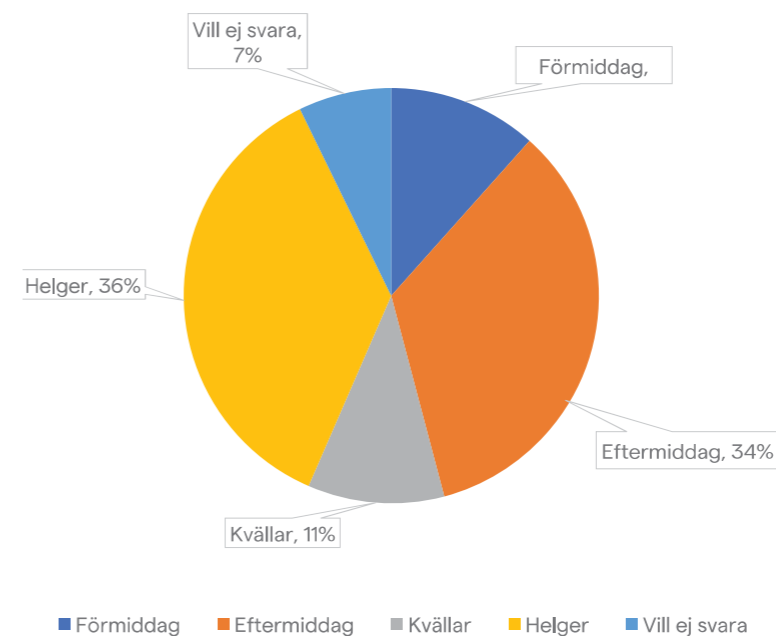
Fråga: Vilket kön har du. Med kön menar vi könsidentitet, alltså det kön du själv känner dig som

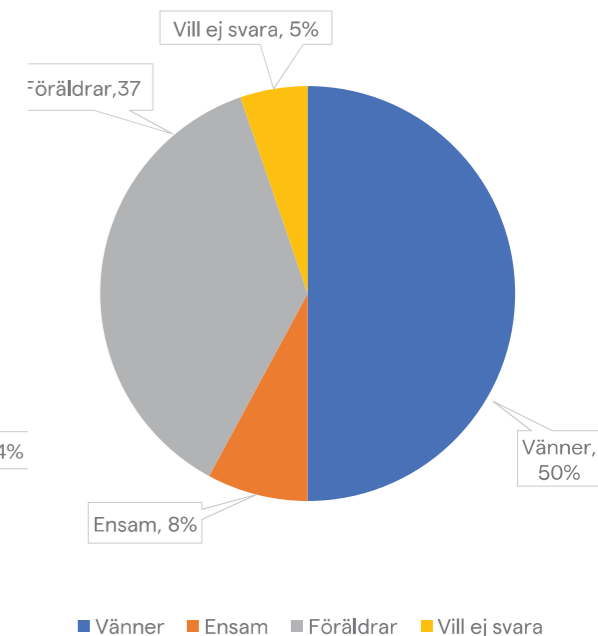
Fråga: Rör du dig inom det rödmarkerade området?

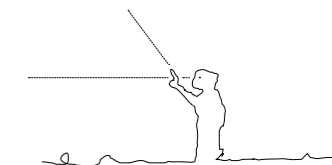
Fråga: Om du rör dig inom området, vilka tider på dygnet rör du dig där? Du kan välja flera svar.

Fråga: Om du rör dig inom området, vilka är du där med? Du kan välja flera svar

Figur 27. Sammanställning från enkäten. Svaren visar data av de som svarade.

GÅTUR

En gåtur genomfördes med 17 elever från Täljegymnasiet den 25:e november 2022 och utfördes under en timme. De deltagande var mellan 16-17 år gamla varav två studerade introduktionsprogrammet, sex studerade teknikprogrammet och nio studerade ekonomiprogrammet. Av de deltagande var tre tjejer. Innan gåturen började presenterades upplägget och syftet med gåruten. För att uppmuntra alla att delta och våga uttrycka sina åsikter fokuserade samtalet på att elevernas synpunkter är viktiga och att det inte finns något rätt eller fel. Eleverna delades in i två grupper där de vid tre förutbestämda platser fick svara på fyra frågor som presenteras nedan.

Vid varje plats fick alla eleverna möjlighet att svara på de fyra frågorna. Fokus låg på att alla skulle få komma till tals. Grupperna var sammansatta från olika klasser vilket gjorde det extra viktigt att säkerställa detta. Alla elever som deltog i dialogen uttryckte sina åsikter och tankar om respektive plats. Ungdomarna hade delvis olika syn på platserna vilket skapade diskussioner dem emellan. Detta belyser komplexiteten i ungdomarnas upplevelse av en plats och att det inte finns rätt och fel, vilket också blev en del av samtalet. En av grupperna hade sällskap med en lärare vilket hade en positiv påverkan på gruppen och de deltog hela timmen. Den andra gruppen var lite svårare att motivera att delta hela timmen och några sprang iväg och kom tillbaka under gåturens gång.

Gåtursplatser

Tre platser valdes för ut i förväg inför gåturen med barnen. De valdes strategiskt ut med syftet att de tillsammans täcker in stora delar av analysområdet.

Plats 1 var startpunkten där ungdomarna fick information om projektets bakgrund, samhällsbyggnadsprocessen och förutsättningarna för gåturen.

Plats 2 ligger inne i Lunagallerian och är Lunakvarterens centrala punkt. I gallerian rör sig både barn och vuxna då det bland annat finns butiker, bibliotek, restauranger och gym i gallerian.

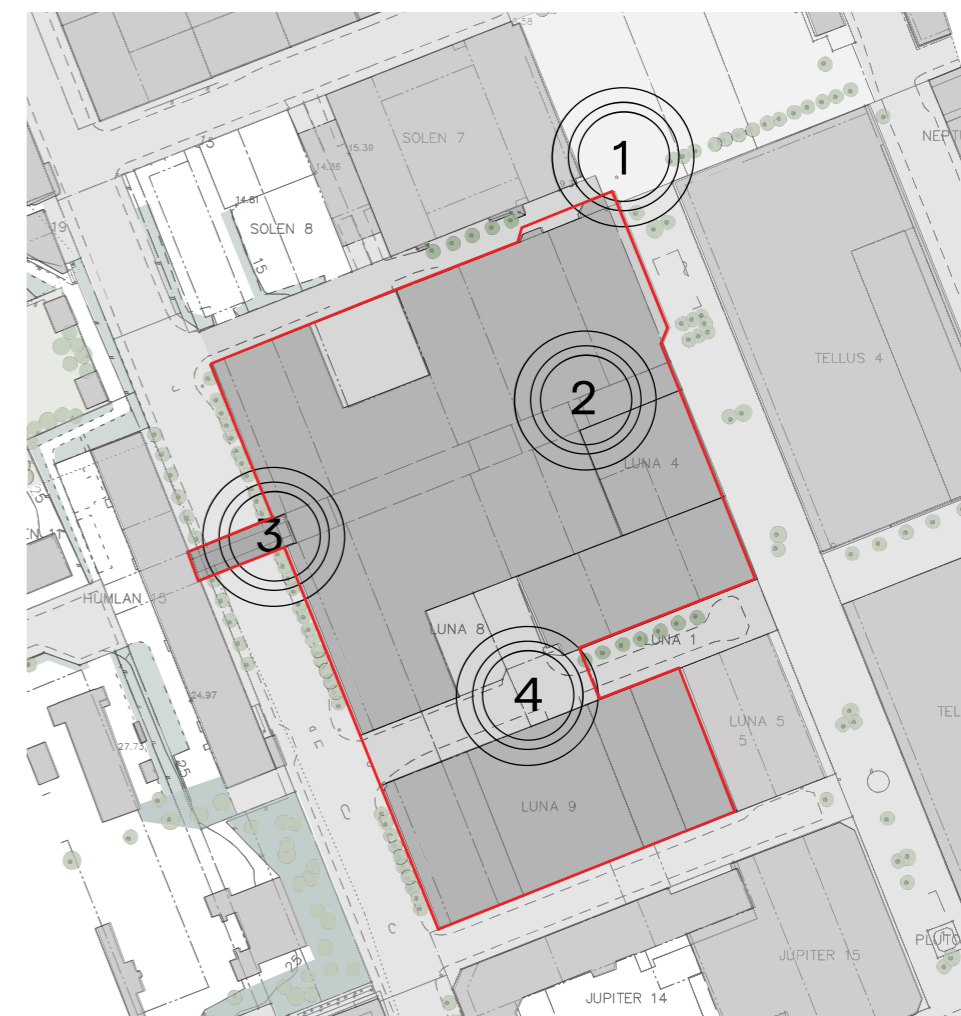
Stopp 3 ligger vid Lunagallerians västra entré mot Nygatan. Gatan trafikeras av både transporter, personbilar och kollektivtrafik, det finns även anlagda gångstråk. Cyklar rör sig i längs gatan.

Stopp 4 ligger vid Lunagallerians södra lastkaj och entré till gallerians parkeringshus. Garvaregatan är en brant gata som leder gång- och cykeltrafikanterna mellan Nygatan och Storgatan men präglas av motortrafik då både lastkaj och parkeringshus ligger här. Gatan är en återvändsgränd.

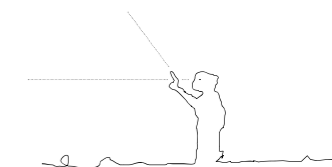
På varje plats fick barnen fyra frågor som baseras på SWOT-analysens fyra faktorer: styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Frågorna syftade till att täcka in en så bred bild av platsen som möjligt. Gåturen var styrd med förutbestämda platser men frågorna var öppna för att låta barnen få komma till tals på sina egna premisser.

Frågor:

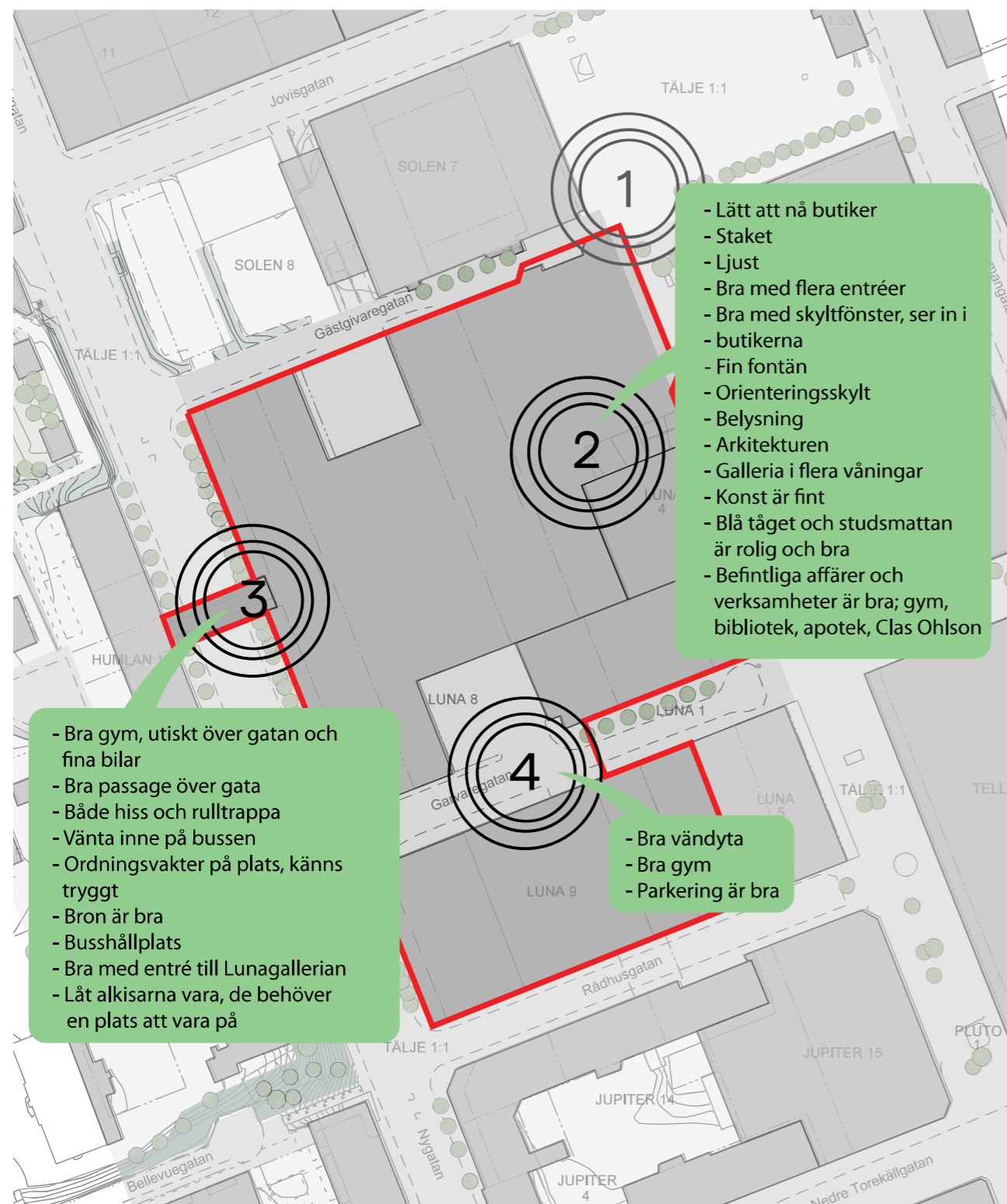
- Vad tycker du är bra med den här platsen? (styrkor)
- Vad tycker du är dåligt med den här platsen? (svagheter)
- Vad önskar du fanns på den här platsen? (möjligheter)
- Finns det något du upplever hotfullt, farligt eller obehagligt på den här platsen? (hot)

Figur 28. Karta över analysområdet och gåturspunkterna.

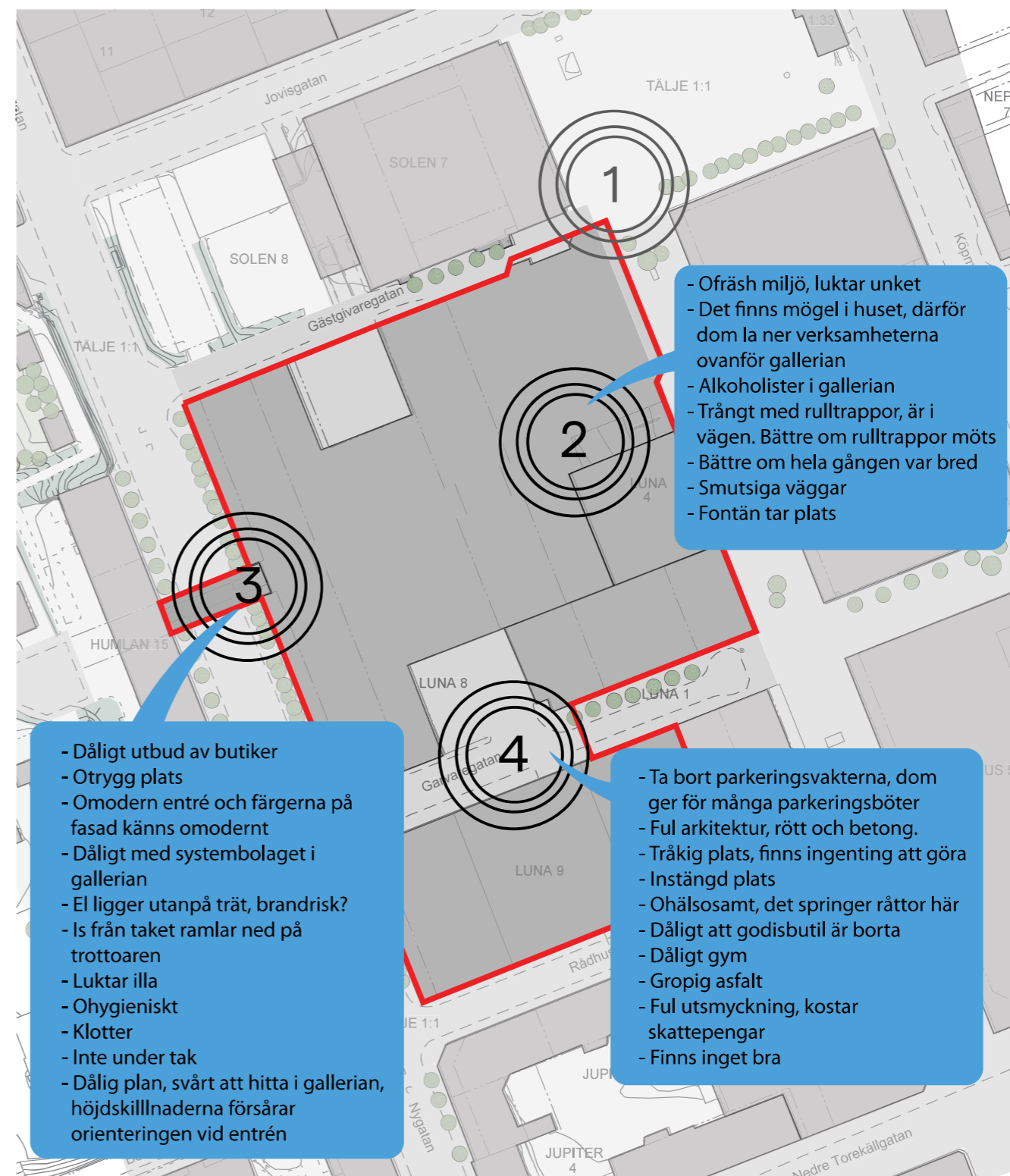

Styrkor

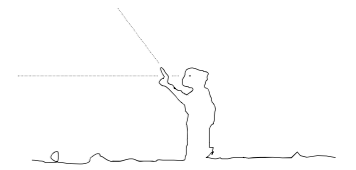

Figur 29. Insamlade synpunkter från gåturen.

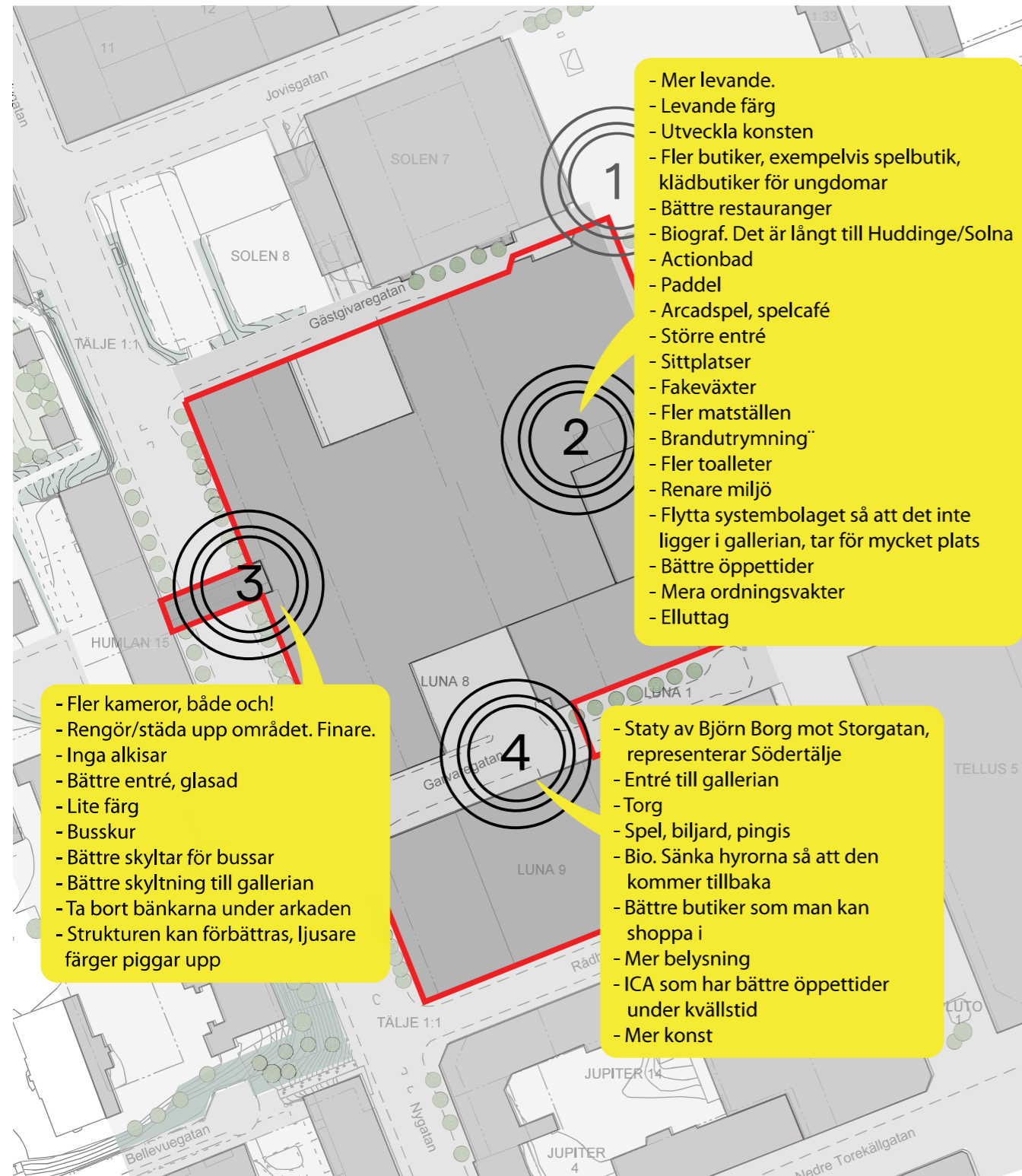
Svagheter

Figur 30. Insamlade synpunkter från gåturen.

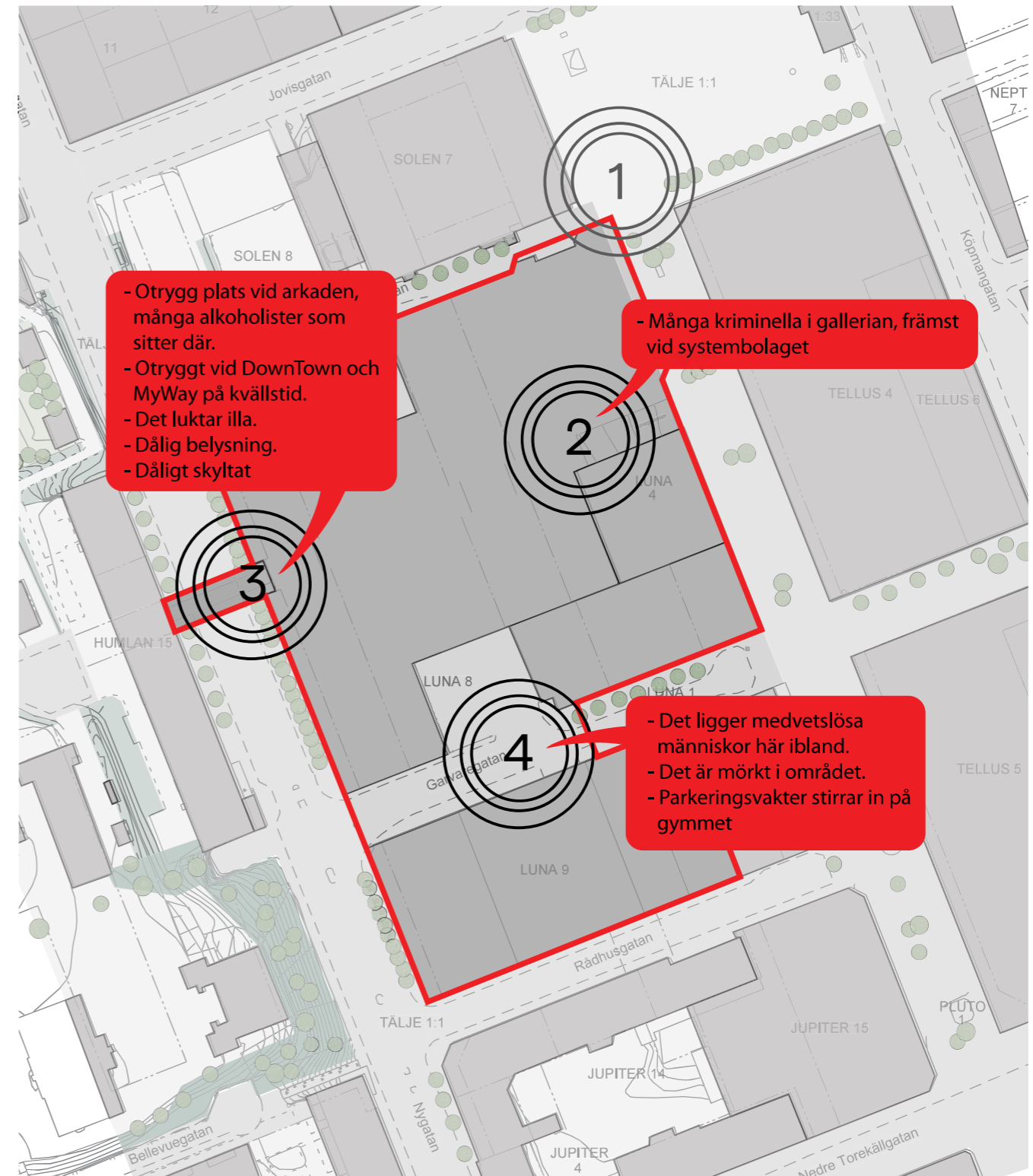

Möjligheter

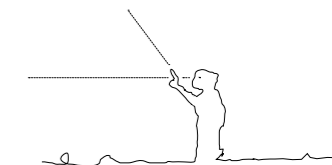

Figur 31. Insamlade synpunkter från gåturen.

Hot

Figur 32. Insamlade synpunkter från gåturen.

Sammanfattande analys gåtur

Svaren under gåturen visar att det finns upplevda styrkor, svagheter, möjligheter och hot på platsen vilka representeras i figur 13-16. De flesta av ungdomarna brukade inte besöka Luna så ofta och många av dem visste inte om att ungdomsverksamheterna existerade eller att biblioteket fortfarande är öppet för allmänheten. En person sa att han hellre besökte Kringlan för att handla då det var fräschare och finare. Generellt sett tyckte ungdomarna att Lunakvarteret har ett dåligt utbud av butiker och upplevs nedgången på både in- och utsidan samt är svårorienterat. Samtidigt tycker ungdomarna att det är bra att Lunagallerian har två entréer, rulltrappor och hissar för att röra sig mellan de olika våningsplanen, och en gångbro mellan gallerian och St:a Ragnhildsgatan.

Det finns delade meningar om vad ungdomarna tycker är bra eller dåligt med platsen. Vissa ungdomar tycker att fontänen i gallerian är fin men att den tar plats av den invändiga ytan. Det är dåligt att det finns alkoholister i och runt gallerian då det skapar en otrygg miljö för dem, samtidigt lyftes det att de också behöver en plats att vara. En övervägande del av ungdomarna tycker att arkitekturen är tråkig och ful samtidigt som några tycker det är fint. Vissa tycker att det är bra belyst och har bra orienteringsskyltar medan vissa inte tycker det.

ungdomarna har ett flertal förslag på möjliga saker och aktiviteter som skulle förbättra Lunakvarteren och påverka ungdomarnas rörelsemöjlighet på ett positivt sätt. De vill bland annat ha en bättre arkitektur och struktur med tydligare entréer och skyltning för gallerian, ett större utbud av butiker, restauranger och aktiviteter anpassade för barn och ungdomar, en renare miljö och offentliga toaletter, bättre öppettider och mer konst. Vidare ville de ha ett torg, bättre och fler sittplatser, möjlighet att ladda mobilen och utsmyckning med växter, busskurer längs Nygatan och att systembolaget skulle flyttas. Även fler ordningsvakter önskades.

Ungdomarnas åsikter har vägts in i de slutgiltiga rekommendationerna på sida 18-19.

Bild 33. Lunagallerians huvudentré. Vid platsbesöken syns mest små barn i vagn i sällskap av sin mamma. Se punkt 2 i figur 13.

Bild 34. Lunagallerians baksida med gångbron. Arkaden är väderskyddad och samlar människor som väntar på buss eller är i behov av en sittpaus. Endast barn i barnvagnar på plats dagtid. Se punkt 3 i figur 13.

Bild 35. Baksidorna av kvarteret är påtagliga. De upplevs tydligt som otrygga platser för både barn och vuxna. Se punkt 4 i figur 13.

Bild 36. Grindar, galler och tydliga symboler som skapar passager och baksidor. Människor som inte vill synas tyr sig hit. Se motsatt sida till punkt 4 norr om Lunakvarteret i figur 13.

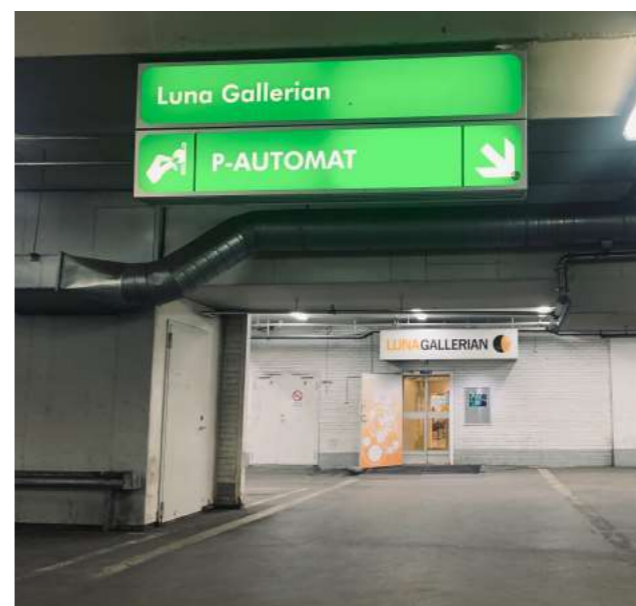

Bild 37. Parkeringshuset under kvarteret med entré till gallerian under mark. Huset är i dåligt skick och det är påtagligt att både barn och vuxna upplever detta som en plats att snabbt passera igenom till och från bilen. Se punkt 4 i figur 13.

Bild 38. Blå Tåget, en uppskattad lekplats på gågatan. Den enda lekplatsen kring kvarteret. Här samlas yngre barn som rör sig i stadskärnan med sina föräldrar. Blå tåget ligger utanför Lunagallerian längs Storgatan, se punkt 2 i figur 13.

Barnens önskemål att ta med till nästa skede

Medverkande i dialogen

Barn - 158 stycken

Dialog genomfördes med totalt 158 barn.

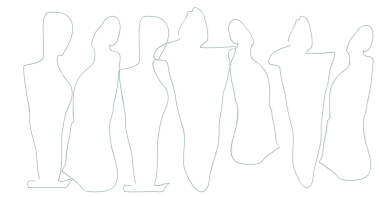
17 barn från Täljegymnasiet årskurs 1.

78 barn från Eneskolan via enkät.

2 barn från Oxbacksenheten via enkät.

10 barn från Ronnaskolan via enkät.

1 barn från Stålhamraskolan via enkät.

1 barn från Viksbergskolan via enkät.

49 barn från Wasaskolan via enkät.

Vuxna - 5 stycken

Vuxna som bidragit till rapporten

2 kurator/ konsthallsvärd, Södertäljes Kontsthall

2 fältarbetare Södertälje kommun

1 bibliotekschef, Södertälje stadsbibliotek

